

ИНИЦИАТИВА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕДСТАВЕНА НА КОНФЕРЕНЦИЯТА „ИЗГРАЖДАНЕ НА СВЕТОВНО ДВИЖЕНИЕ ЗА ДЕМОКРАЦИЯ“ В НЮ ДЕЛХИ, ИНДИЯ

В периода 14-17 февруари 1999 в Ню Делхи, Индия, се проведе конференция на тема „Изграждане на световно движение за демокрация“. На 16 февруари 1999 по време на специално организираната от Центъра за международно частно предприемачество сесия „Демокрация и пазарни институции“ д-р Огнян Шентов, директор на Центъра за изследване на демокрацията, представи натрупания след 1996 опит на ръководената от него организация в областта на корпоративното управление.

Д-р Шентов отбеляза, че *Инициативата за корпоративно управление* е коалиция на български неправителствени

организации, основана в началото на 1999 от Асоциацията на индустриалния капитал в България, Центъра за икономическо развитие, Центъра за изследване на демокрацията, Съюза на инвеститорите и Асоциацията на притежателите на ценни книжа. Нейната основна цел е да улесни въвеждането на стандарти на корпоративно управление и процедури, които ще гарантират отчетност, прозрачност в икономиката и системи за контрол в предприятията.

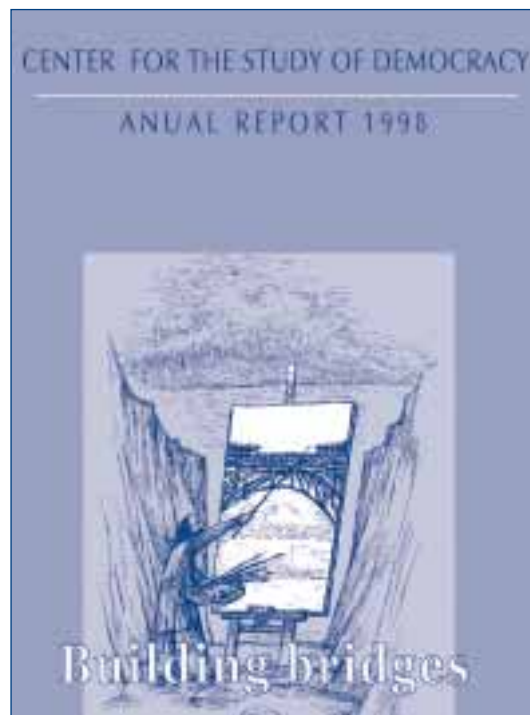
Инициативата за корпоративно управление ще действа в четири основни насоки:

1. Изработване на широк кръг препоръки за практически мерки, които ще улеснят въвеждането на съвременните принципи на корпоративно управление, включително чрез диагностика и анализ на състоянието на съществуващите корпоративни структури.

2. Практическо въвеждане на съвременните принципи на корпоративно управление посредством разработването на Програма за действие. Тя ще бъде подготвена след задълбочено обсъждане и постигане на консенсус по основните въпроси между всички заинтересовани държавни и неправителствени организации.

Програмата за действие има за цел да представя системно регулативни и законодателни мерки, които ще помогнат за развитието на институционалната и пазарната инфраструктура на корпоративното управление. Ще се търсят факторите, които водят до

Продължава на стр. 2

Годишният отчет на Центъра за изследване на демокрацията излезе от печат

СЪДЪРЖАНИЕ

- Накратко за нас – стр. 2
- ИКОНОМИКА
- Корпоративно управление – стр. 3
- Актуално интервю: проф. Бистра Боева – стр. 4
- Българската икономика на прага на новото хилядолетие – стр. 5
- Център за международно частно предприемачество – стр. 6
- Международен бизнес клуб – стр. 7
- ЕВРОПЕЙСКА ПРОГРАМА
- Форум Европа 2000 – стр. 7
- България и НАТО – стр. 8
- ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА
- Европейска социална харта – стр. 11
- Календар на дейностите на Съвета на Европа – стр. 10
- Новини от Съвета на Европа – стр. 12
- КОАЛИЦИЯ 2000 – стр. 17
- Дейности през 1999 – стр. 18
- ПРАВО
- Представяме ви – стр. 18
- Електронна търговия и електронен подпис – стр. 19
- Гражданското участие в законодателния процес – стр. 20
- СОЦИОЛОГИЯ/ОБЩЕСТВО – стр. 22
- МОНИТОР - приватизация & чуждестранни инвестиции – стр. 23

ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА

Центърът за изследване на демокрацията е създаден в края на 1989 г. като независима организация с идеална цел. Чрез своите изследвания, анализи и препоръки той е сред най-активните участници в оформянето на законодателната и регулативната рамка за икономическите и социалните реформи в България. Девет години след основаването си Центърът за изследване на демокрацията е един от малкото интердисциплинарни институти в Централна и Източна Европа.

Главните цели на Центъра за изследване на демокрацията са:

- да подпомага институционалната готовност на България за успешна европейска интеграция;
- да поощрява институционалната реформа и практическото приложение на демократичните ценности в стопанския живот и юридическата практика;
- да следи обществените нагласи по отношение на реформите в страната;
- да укрепва институционалните и управленските възможности на неправителствените организации и съдейства за реформата на нормативната им уредба.

Центърът за изследване на демокрацията се стреми да играе активна роля при изграждането на икономическата и социалната политика чрез активен диалог с институциите и сътрудничество между държавата и частния сектор. Тези цели се постигат чрез широк обхват от изследователски дейности, практическа помощ за развитието на институциите и законодателните реформи, информирание на обществеността и различни форми на обучение.

Организационната структура на Центъра за изследване на демокрацията включва четири основни програми, които отговарят на главните тематични насоки за работа в дългосрочен аспект.

- Икономическа програма (Мария Прохаска, координатор, E-mail: mira@online.bg)
- Правна реформа (Мария Йорданова, E-mail: my@online.bg)
- Информационен център на Съвета на Европа (Бойко Тодоров, директор, E-mail: boyko@online.bg)
- Социологическа програма (Андрей Нончев, координатор, E-mail: andrej@online.bg)

Всяка от тях е самостоятелна изследователска единица, но и уникална възможност за взаимодействие и съвместна работа на интердисциплинарна основа.

КОНТАКТИ

Директор: Огнян Шентов, ognian@online.bg
Изпълнителен директор: Владимир Йорданов, vy@online.bg
Зам. директор по научната работа: Александър Стоянов, alex@online.bg
Финансов мениджър: Лидия Милева, litya@online.bg

Продължение от стр. 1

неефективността на моделите на корпоративно управление в страната; ще се определят насоките на политиката за развитие на системата на корпоративно управление.

Работната среща (на равнище експерти и заместник-министри) и Обществено-политическият форум (на представително институционално равнище) са основните елементи от дейността на *Инициативата за корпоративно управление*. Те ще съдействат за разработване и приемане на Програма за действие. Основната цел на Работната среща в края на юни – началото на юли т.г. е да се разгледа и обсъди първият вариант на програмата, както и да се отразят направените коментари и предложения от съответните институции. Крайният вариант ще бъде представен за одобрение от Обществено-политическия форум през есента на тази година.

3. Разработване на пилотни практически решения по проблемите на корпоративното управление и разпространяване на информация за резултатите от тяхното приложение сред бизнес средите.

4. Разясняване на практическото значение на принципите на корпоративно управление за ефективна работа на дружествата и осигуряването на отчетност, прозрачност и защита на правата на акционерите чрез обучение, образователни програми и информирание на обществеността.

ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ФОРУМ

Обществено-политическият форум е висшият ръководен орган в структурата на *Инициативата за корпоративно управление*. Състои се от около 50 участника, поканени от Съвета за координация. Това са изтъкнати личности с утвърдени позиции и репутация, както и представители на обществени и частни институции.

Форумът гарантира, че постигнатите резултати отразяват консенсуса между основните институции. Това създава прозрачност на усилията на инициативата и отзвукът от нея се увеличава.

Първата среща на Обществено-политическия форум ще се проведе през есента на 1999. Нейната основна цел ще бъде обсъждането и приемането на Програмата за действие за развитие на корпоративното управление в България.

СЪВЕТ ЗА КООРДИНАЦИЯ

Съветът за координация координира дейността на *Инициативата за корпоративно управление* и следи за постигането на крайните резултати. Той се събира периодично на всеки четири до шест седмици и изпълнява водеща роля за организирането на Обществено-политическия форум. Подготвя работната програма на инициативата посредством консултации с членовете на Обществено-политическия форум.

Съветът за координация се състои от представители на неправителствените организации, основателки на Инициативата за корпоративно управление, и експерти от Българската фондова борса – София, Министерския съвет, Министерството на промишлеността, Комисията по ценни книжа и фондови борси и бизнес средите.

СЕКРЕТАРИАТ НА ИНИЦИАТИВАТА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

За да се осигури постоянна подкрепа на Съвета за

координация, е създаден Секретариат – Икономическата програма на Центъра за изследване на демокрацията. Той е натоварен с всекидневната оперативна работа, подготвя отчети за дейността на инициативата и осигурява логистиката на коалиционния процес.

В дискусиата, последвала представянето на Инициативата за корпоративно управление на конференцията в

Делхи, специален интерес предизвикаха нейният отворен характер и начинът на организиране на работата ѝ. Участниците отбелязаха, че Инициативата за корпоративно управление дава големи възможности за международни сравнителни анализи между моделите на корпоративно управление при икономиките в преход и страните с развита пазарна икономика.

ЦЕНТЪРЪТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ

Пазарната икономика налага необходимостта от промени в управлението на доскорешните държавни предприятия. Ръководителите на приватизираните по време на първата вълна на масовата приватизация дружества са принудени да въведат нови модели на управление, съобразени с промяната в структурата на собствеността и защитаващи правата на акционерите. Една от основните цели на икономическата политика на правителството е да се подобрят управлението на предприятията в хода на реструктурирането, отчетността, прозрачността и системите за контрол. Недостигът на информация и продължаващата приватизация заедно с изискванията за реструктуриране изиграват важна роля за решението на Центъра за изследване на демокрацията да разработи дългосрочна програма, която да стимулира въвеждането на основните принципи на корпоративното управление в България.

Програмата се осъществява на три етапа и включва създаването на нормативна уредба за водене книгата на акционерите, обучение по корпоративно управление и провеждане на семинари и обществени форуми в различни градове на страната за разясняване правата на акционерите и резултатите от приватизацията.

Центърът за изследване на демокрацията доказва необходимостта от унифициран формат за водене книга на акционерите и разработване на специална нормативна уредба. Като част от своята Инициатива за корпоративно управление центърът състави работна група от представители на Комисията по ценните книжа и фондовите борси, Центъра за масова приватизация и Централния депозитар. Тя подготви проект за нормативна уредба, разгледан и одобрен от Министерския съвет през август 1997 г.

Нормативната уредба за водене на книгата на акционерите е разработена по молба на Министерството на финансите. То подкрепя идеята на Центъра за изследване на демокрацията, че за развитието на корпоративно управление в страната е необходимо да има информация за акционерите на отделните дружества и да се утвърдят съответният опит и традиции. Регистрите са едни и същи за цялата страна и се характеризират с пълна прозрачност по отношение на собствеността на дружествата, а възможностите за корупция във финансовата сфера и отделни-

те корпоративни структури са сведени до минимум.

Инициативата за корпоративно управление не е съсредоточена единствено върху разработването на нормативна уредба. Тя включва обучение и организиране на обществени форуми по проблемите на приватизацията и корпоративното управление. Целта по-конкретно е да се разяснят особеностите на приватизацията и по-специално – предназначението на приватизационните бонове, както и какво се очаква от втората вълна на масовата приватизация.

Образователната програма включва издаване и разпространение на поредица статии, по темата „Как да купуваме и продаваме акции и да печелим от тях“. Те се разпространяват чрез публикации в пресата и брошури на центъра.

През септември 1997 Центърът за изследване на демокрацията разработи доклад с препоръки и конкретни насоки за действие, озаглавен „Политика за развитие на капиталовия пазар в България“ (www.csd.bg/publications/markets/capital_e.html).

Организирането на обществените форуми в различни градове на страната /Велико Търново, Плевен, Благоевград/ е следващият етап от Инициативата за корпоративно управление на Центъра за изследване на демокрацията. Форумите са насочени към масовата публика. Провеждат се със съдействието и подкрепата на местната администрация и с участието на представители на Центъра за масова приватизация, Комисията по ценните книжа и фондовите борси, Централния депозитар, Българската фондова борса – София, инвестиционни посредници и неправителствени организации. Основните теми по време на тези срещи са: регулирането на капиталовите пазари, търговията с акции, вътрешните механизми за управление на предприятията, ролята на финансовите посредници, приватизация и реструктуриране, промяна в структурата на собствеността и права на акционерите.

В началото на 1999 в Центъра за изследване на демокрацията се проведе експертна дискусия на тема „Проблеми на корпоративното управление в България“. Присъстваха представители на Комисията за ценните книжа и фондовите борси, Центъра за масова приватизация, Българската фондова борса – София, Централния депозитар, Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници, Асоциацията на притежателите на ценни книжа, на неправителствени организации, български и чуждестранни фирми.

Целта на срещата беше експертите да представят своите виждания за състоянието и перспективите за развитие на корпоративното управление в България.

Обсъдени бяха и идеи за предстоящи дейности с цел въвеждане принципите на съвременното корпоративно управление в страната.

Посочиха се и някои от основните причини, поради които корпоративното управление в България не се прилага във вида и формите, характерни за страните с развита пазарна икономика. Експертите направиха препоръки и предложения за развитие на корпоративното управление и подобряване дейността на дружествата.

Необходима е редовна информация за отделните предприятия. Трябва да се въведат правила за гласуване чрез пълномощно и да се конкретизират задълженията на директорите. В САЩ подобни отговорности се разработват от съдилищата, но може да се регламентират и от закона. Това е подходящ вариант за защита интересите на дребните акционери в България. Успешно би могла да се разработи и т.нар. „концепция за номиналния акционер“. Според нея притежателят на акциите си остава собственик, а предоставя само правото на глас на банките.

ПРОФ. БИСТРА БОЕВА, ЧЛЕН НА КОМИСИЯТА ПО ЦЕННИТЕ КНИЖА И ФОНДОВИТЕ БОРСИ

Професор Боева, как оценявате инициативите на Центъра за изследване на демокрацията в областта на капиталовите пазари и корпоративното управление? Как виждате сътрудничеството на Комисията по ценните книжа и фондовите борси с неправителствения сектор?

През последните няколко години следя внимателно дейността на Центъра за изследване на демокрацията в областта на капиталовите пазари и корпоративното управление. Различните инициативи – от обсъждането на проектозакона за публично предлагане на ценни книжа, срещи с дребни акционери до проекта за корпоративно управление. Независимо от формата и мястото на провеждането, от равнището на участниците тези инициативи биха могли да се характеризират като принос в приобщаването на различни представители на деловите кръгове, както и на различни слоеве на населението към проблематиката на капиталовите пазари. Особено позитивен отзвук имаше инициатираното от Центъра за изследване на демокрацията обсъждане на проектозакона за публично предлагане на ценни книжа през април 1998. На един широк форум, фокусиращ интересите на различни ведомства и заинтересовани групи, бяха разисквани основни положения на закона. Обстоятелство, свидетелстващо не само за една тенденция към демократиза-

ция при изработването на документи от подобно естество, но и обстоятелство, свидетелстващо за ролята на неправителствения сектор за ефективното законотворчество. На предварителен етап бяха направени ценни бележки от страна на академичните кръгове, участниците в капиталовия пазар, представители на професионални сдружения. Това позволи да се намерят прецизни формулировки и решения на важни положения в проектозакона.

Считам, че подобно партньорство е целесъобразно и в бъдеще. Така например след приемането на Закона за публично предлагане на ценни книжа би могло да се обмислят някои инициативи с информационно разяснителен характер с цел формиране на определена инвестиционна култура на населението и ясна представа за защитата на миноритарния акционер.

Кои са по-важните моменти в новия Закон за ценните книжа и как ще се отразят върху развитието на капиталовия пазар в България?

Проектозаконът за публично предлагане на ценни книжа, който вече мина на първо четене през Народното събрание, носи сериозни отлики от действащата нормативна база. Причините са различни. Проектозаконът се готви при функциониращ вече пазар, натрупан опит от страна на регулатора в лицето на КЦКФБ, доказани неефективни записи в действащия закон и не на последно място – тенденцията към хармонизация на българската правна система с тази на страните от Европейския съюз. Същевременно макрорамката и степента на развитие на структурната реформа са различни. Проектозаконът за публично предлагане на ценни книжа се разработва в доста различна обстановка, от тази, която е налице при създаването на сега действащия закон. Логично е да се очаква запазване и доразвитие на редица постановки в този закон. Има и нови положения за публичните дружества, управляващите дружества, търговото предлагане; дефиниция за търговия с вътрешна информация, манипулации; включването на регулативната материя за депозитара; защита на правата на миноритарните акционери; залагане на възможността за дистанционна търговия с ценни книжа, трансгранични сделки.

Новите положения в проектозакона целят да гарантират ефективно развитие на капиталовия пазар при спазване на изискванията за прозрачност, разкриване на информация и равнопоставеност на участниците в него. Безспорно усъвършенстването на правната рамка създава предпоставки за утвърждаването на механизми и структури, типични за страните с развита пазарна икономика.

Как ще се управляват публичните дружества и по какъв начин ще се защитават правата на дребните акционери?

Независимо, че проектозаконът не визира конкретно механизмите на корпоративно управление, присъщо на публичните дружества, внимателният му прочит разкрива нормативна регламентация, касаеща ефекта от управлението на публичните дружества,

включително ясната регламентация за участието на акционерите в общото събрание чрез пълномощно, изричния запис за мястото на общото събрание. Не е тайна, че липсата на подобен регламент позволи на някои бивши приватизационни фондове да провеждат събранията си на отдалечени места, с което де факто бе силно стеснен кръгът на участниците в тях. В проектозакона /член 115/ ясно е посочено, че общото събрание се провежда според неговото седалище. Заложена е възможността лица, притежаващи 5% и повече от капитала на публично дружество, при бездействие на управителните му органи, което застрашава интересите на дружеството, могат да предявяват пред съда искове на дружеството спрямо трети лица. Допуска се акционери с 5% и повече от капитала на дружеството да предявяват иск пред окръжния съд за обезщетение на значителни вреди, умишлено причинени на дружеството от действия или бездействия на членовете на управителните органи.

Приведените текстове от проектозакона всъщност дават отговор на поставения въпрос.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА НА ПРАГА НА НОВОТО ХИЛЯДОЛЕТИЕ*

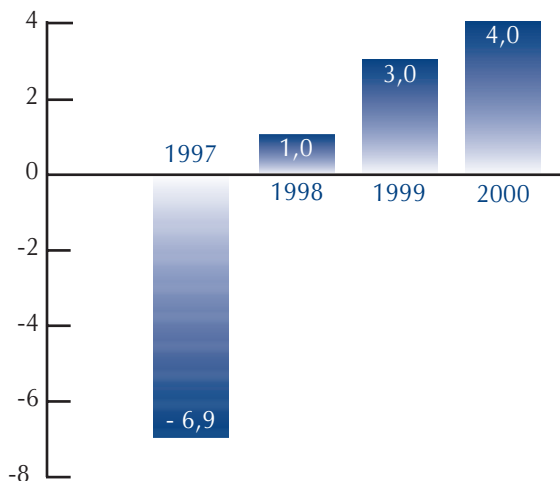
Основната цел на икономическата политика в България е да се постигне устойчив стопански растеж при поддържане на макроикономическо равновесие. Това несъмнено е задача не само от първостепенна важност, но и с изключителна сложност поради множеството сериозни проблеми и структурни диспропорции, чието „лечение“ бе отлагано с години. Изборът на подходящи средства за ефикасно въздействие върху процесите в икономиката и за адекватно реагиране на обезпокоителните явления обаче е твърде стеснен както от гледна точка на нежелателните странични ефекти от „лекарствата“, така и в резултат на ограниченията, наложени от валутния борд. Продължават да действат и редица неблагоприятни екзогенни фактори, които влошават външната среда за развитие на българската икономика. Всичко това превръща в истинско предизвикателство пред икономическата политика извеждането на страната на траекторията на дълготраен неинфлационен растеж.

За разлика от централноевропейските икономики в преход реформата у нас се характеризира като цяло с реален спад на БВП и липса на трайна финансова стабилизация. Макроикономическите показатели очертават 1998 г. в общи линии като успешна. В съчетание с ангажиментите на правителството за осигуряване на устойчив растеж и финансова стабилност те

* Пълният текст на статията може да се открие на уеб-страницата www.csd.bg/monitor

дават надежда, че отрицателната цикличност в икономиката може да бъде преодоляна.

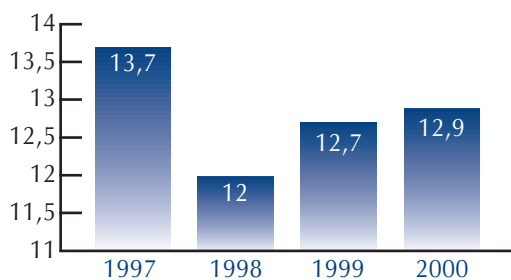
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ * %

* Данните, представени в графиките и таблиците, са взети от The Economist Intelligence Unit, Country Report 1st quarter 1999

Очакванията са за реален прираст на БВП от порядъка на 4-4,5% през 1998 г., инфлацията в края на годината възлезе на 1%, а вместо заложения дефицит на консолидирания бюджет в размер 1,7% от БВП бе регистриран излишък от 0,9%. Равнището на безработицата достигна 12,2% през декември 1998 г., като същевременно бе отчетено нарастване на реалните доходи на населението (средната работна заплата за страната се е увеличила с 22,4% общо за годината). Прогнозите за настоящата година сочат реален ръст на БВП от 3,7%, инфлация в края на периода от 6,3%, увеличаване на безработицата до 13,7% средно за 1999 г. и повишаване на реалните доходи с около 13-14%, докато максимално допустимият бюджетен дефицит по консолидираната програма е определен на 2,8% от БВП.

БЕЗРАБОТИЦА %

Като се изхожда от фактическите и прогнозните величини на някои основни икономически индикатори за 1998 и 1999 г., а така също и от наличните статистически данни, може да бъде направен общият извод, че икономиката на България се възстановява значително по-бавно и трудно, от очакваното. Налице са смущаващи признаци за задълбочаване на спада на промишленото

производство (предимно в общественния сектор), за устойчиво нарастване на отрицателното търговско салдо и дефицита по текущата сметка на платежния баланс, за увеличаване на вноса на потребителски стоки и липса на конкурентноспособност на българската продукция на международните пазари, за трупане на задължения от страна на държавните фирми към бюджета и доставчиците, за ниска ефективност на финансовата система и поддържане на висока ликвидност в банковия сектор, а така също за относително забавяне в темповете на приватизация и привличане на чуждестранни инвестиции.

ИНФЛАЦИЯ %			
1997	1998	1999	2000
1082.3	22.3	5.2	7.8

Под очакванията се оказаха и резултатите от раздържавяването през 1998 г. Общо през годината са приватизирани около 4% от държавните активи. Делът

на раздържавената собственост достига 31%. Общият ефект от приватизационните сделки за 1998 г. (включващ договорени плащания, поети задължения и ангажименти за допълнителни инвестиции) се изчислява на 1,17 трилиона лв. в сравнение с близо 1,5 трилиона лв. за 1997 г. Освен това над 44% от сключените договори са с работническо-мениджърски дружества. Намалели са сделките с чуждестранни инвеститори, както и финансовият ефект от тях. През миналата година АП е сключила 16 сделки с чуждестранни купувачи, като съвкупният размер на договорените плащания е около 100 млн. долара (аналогичните показатели за 1997 г. са съответно 20 сделки и над 350 млн. долара). Общо от приватизацията през 1998 г. в страната са влезли 156 млн. долара, което е близо два пъти по-малко от т.нар. инвестиции на зелено (290 млн. долара). Преките чуждестранни капиталовложения през миналата година възлизат на 526 млн. долара в сравнение с 636 млн. долара за предходната година.

ПРИВАТИЗАЦИОННИ СДЕЛКИ В БЪЛГАРИЯ (01.01.1993 – 31.03.1999)*

Година	Органи по чл. 3		Министерства и комитети		Агенция за приватизация	
	Цели предприятия	Обособени части	Цели предприятия	Обособени части	Цели предприятия	Обособени части
1993	21	41	17	34	4	7
1994	88	77	67	62	21	15
1995	105	204	84	156	21	48
1996	158	357	110	259	48	98
1997	329	262	274	233	55	29
1998	670	440	573	359	97	81
1999	137	119	104	78	33	41
Общо:	1126	1506	1228	1181	278	319

* Източник: Агенция за приватизация

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Основан е през 1983 към Търговската камара на САЩ. От създаването му досега е финансирал над 400 проекта в повече от 70 страни по целия свят. Работи с помощта на Американската агенция за международно развитие, Националния фонд за демокрация в САЩ и средства от частни фондации.

Мисията на Центъра за международно частно предприемачество е да съдейства за утвърждаването на демократичните процеси по целия свят, като насърчава частния сектор, пазарните реформи, законодателните инициативи, регулаторните и бизнес институции. За постигането на тази цел центърът финан-

сира местни организации и бизнес асоциации, образователни институции и програми за обучение.

Повече информация за Центъра за международно частно предприемачество се съдържа в неговата уеб-страница (www.cipe.org), която получи през 1997 първа награда от в. Financial Times в категорията на организациите с идеална цел.

С подкрепата на Центъра за международно частно предприемачество вече шест години работи и Международният бизнес клуб. Основан е на 17 юни 1993 по инициатива на Центъра за изследване на демокрацията и със съдействието на Министерството на търговията с цел да стимулира развитието на бизнеса и чуждестранните инвестиции в България. Негови членове са представители на повече от 40 дипломатически и търговски мисии в страната, международни организации и чужди фирми със седалище в София.

КОНФЕРЕНЦИЯ „УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ В СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“, 21 МАЙ, СОФИЯ

Структурните фондове са сред основните инструменти за постигане на целите на икономическото и социално сближаване в рамките на Европейския съюз. Подготовката за тяхното ефективно усвояване в пред-присъединителния период е от голямо значение за успешната подготовка за членство на страните-кандидатки.

В България, Централно координационно звено към Министерството на регионалното развитие и благоустройството разработва Национален план за икономическо развитие, който е основна предпоставка за използване на пред-присъединителните фондове (ISPA). В тази връзка, Центърът за изследване на демокрацията в сътрудничество с министерството планира провеждането на конференция, която си поставя следните цели:

- а) да направи преглед на съществуващата политика за регионално развитие в светлината на присъединяването към ЕС;
- б) да допринесе за по-добрата информираност на широк кръг от заинтересовани организации и институции относно необходимите мерки за подготовка, по-специално на т.нар. Специалната подготовителна програма;
- в) да предостави форум за обмяна на опит с някои страни членки на ЕС.

МЕЖДУНАРОДЕН БИЗНЕС КЛУБ

На 16 март 1999 на Международния бизнес клуб към Центъра за изследване на демокрацията гостуваха г-н Стефан Софийски, кмет на град София и г-н Антонио Виджиланте, постоянен представител на Програмата за развитие на Организацията на обединените нации в България. Темата на работната закуска беше „Приоритетни инвестиционни проекти на Столичната община“.

В присъствието на представители на чужди дипломатически мисии в страната, международни организации, български и чуждестранни фирми, г-н Софийски представи по-важните инвестиционни проекти и задачите, стоящи за решаване пред Столичната община. Предстои преустройство на инфраструктурата на града. Очаква се да бъдат отпуснати средства от японския Фонд за задгранично икономическо сътрудничество, с които ще бъде завършено метрото в участъка между булевард „Константин Величков“ и „Булбанк“. С цел подобряване

на инфраструктурата, общината предвижда изграждането на подземни гаражи и реконструкция на околновръстния път. Ще бъде построена и нова магистрала „Перник-София“, която ще заобикаля Владайското дефиле и ще улесни движението през столицата. Целта на кметството е да превърне София в удобен за живеене град.

Г-н Антонио Виджиланте запозна присъстващите с по-важните особености на проекта „Красива България“, по който са отпуснати средства на общината на град София за обновяване облика на града. Предвижда се Програмата за развитие на ООН да окаже помощ за реконструкция и укрепване на панелните жилища.

Сред присъстващите на работната закуска бяха г-н Томас О'Брайън, постоянен представител на Световната банка в София, г-н Петер Метцгер, посланик на Германия, г-н Томазо Троизе, посланик на Италия, г-н Георг Потика, посланик на Австрия, г-н Панайотис Каракасис, посланик на Гърция, г-н Артуро Хототон Рислер, посланик на Аржентина.

От ляво на дясно: г-н Антонио Виджиланте, г-н Стефан Софийски и г-н Огнян Шентов

ФОРУМ ЕВРОПА 2000

Работните закуски на Европейската програма имат за цел да дадат възможност на български експерти и държавни служители да обсъдят в неформална обстановка интеграцията на България в европейските структури с представители на институциите на Европейския съюз, Съвета на Европа и други европейски организации, както и от техните страни-членки.

Гост на Форум Европа 2000 през януари беше г-н Ерик Боел, секретар по международните въпроси на Социалдемократическата партия в Дания и съветник на министър-председателя по външнополитическите въпроси.

Един от акцентите в из-

ложението на г-н Боел беше важността на разширяването на Европейския съюз за сигурността и стабилността на континента. В този смисъл то е не по-малко важно от разширяването на НАТО от гледна точка на бъдещата архитектура на сигурност.

От гледна точка на Европейския съюз разширяването поставя две основни предизвикателства – реформата на политиката на съюза в различните области и реформата на институциите.

Важна роля за разширяването – и съответно за присъединяването на страните кандидатки – е ролята на общественото мнение. Г-н Боел сподели датския опит при ратифицирането на Договора от Маастрихт, като подчерта, че повечето от датчаните подкрепят разширяването.

Участниците проявиха интерес към ролята на политическите партии в разширяването на Европейския съюз. Г-н Боел коментира и контактите на Социалдемократическата партия в Дания със сродни партии в страните-кандидатки за членство. В този смисъл целите, които си поставя неговата партия са двустепенни – на първо място, развитие на многопартийната демокрация в страните в преход от Централна и Източна Европа и, на второ, развитие на социалдемократическите ценности.

През февруари гост на Форум Европа 2000 беше г-н Клод Корнио, съветник в Европейската сметна палата и съветник на Европейската комисия по въпросите на институционалното укрепване. Той е автор и на концепцията за механизма на партньорство между администрациите на страните членки и тези на кандидатстващите страни.

Г-н Корнио представи пред участниците общата политическа и институционална рамка на този механизъм. Това е прецизна, с установен срок и бюджет работна програма, преследваща ясно определена цел: институциите на страната кандидатка да функционират по начин, който да гарантира прилагането на правните норми на Общността в дадена област. Освен институционално укрепване тази програма ще даде възможност за изграждане на тесни връзки между отделни звена на националните администрации, което не само ще улесни присъединяването, но е и важно условие за ефективното прилагане на законодателството на нивото на Общността.

От гледна точка на опита, който страните

членки могат да предадат в процеса на подготовка за членство, г-н Корнио ги раздели на две групи: с по-голям опит в изработването и прилагането на общото законодателство и със скорошен опит в присъединяването към ЕС.

В този смисъл партньорски отношения трябва да се развиват с повече страни членки, за да не се възприема практиката само на една страна.

Отговаряйки на въпроси на участниците, г-н Корнио подчерта важната роля, която могат да играят неправителствените организации в процеса. В този контекст според него е важно да се има предвид, че партньорството цели да осигури институционално, а не само административно укрепване на кандидатстващите страни.

БЪЛГАРИЯ И НАТО – ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЕСЕТА

Сред важните условия за ефективността както на вътрешната, така и на външната политика в демократичните общества е те да се основават на подкрепата на добре информирани обществено мнение. В този смисъл една от целите, които си поставя Европейската програма на Центъра за изследване на демокрацията, е да съдейства за по-високата информираност на българското общество по интеграционни въпроси.

Наскоро Европейската програма създаде страница „България и НАТО“ (<http://www.online.bg/nato/contents.htm>) като част от Bulgaria Online - най-популярният сайт по проблемите на България в Интернет.

На тази страница Центърът за изследване на демокрацията предлага серия от образователни есета, чието предназначение е да запознаят читателите с новото развитие на институционалната среда на международната сигурност и със състоянието и перспективите на партньорството на България с НАТО.

ЛЕКЦИЯ НА РУСКИ ПОЛИТОЛОЗИ

На 5 март Центърът за изследване на демокрацията беше домакин на лекция-среща с акад. Владен Мартинов, директор на Института за световна икономика и международни отношения (ИМЭМО) и акад. Виталий Журкин, директор на Института за Европа в Москва. Темата на срещата беше „Русия в процесите на глобализация“. На лекцията присъстваха предс-

тавители на български научни институти и академични институции, представители на държавната администрация, дипломатически представителства и други.

Акад. Владен Мартинов разгледа икономическите аспекти на темата за глобализацията и мястото на Русия. Той изясни теоретическия подход към глобализацията и изложи някои основни прогнози на учените от ИМЕМО за тенденциите и перспективите на процеса до към 2015.

Промените в Русия се вписват в едрите рамки на глобализацията, но имат свои характерни черти, специфики, изкривявания и трудности. Преходът към нова, капиталистическа икономика е дълготраен, труден и болезнен. Тежкия финансов срив от август 1998 е показал, че реформите все още не са довели до пречупване на неблагоприятните тенденции. Сегашната руска икономика се оформя като странен хибрид – с недостиг на частен капитализъм, с остатъчни социалистически отношения и манталитет със силна „сенчеста икономика“ /корупция и престъпност/. Пример за това е, че при бюджет от около 22 млрд. долара, ежемесечно от Русия излизат около 1 млрд. долара.

Като главни нови елементи в политиката на правителството на Примаков акад. Мартинов посочи привързаността към реформите, вниманието към социалните аспекти, строгия контрол за недопускане на хиперинфлация и наченките за преход към стопански растеж и за подобряване на условията за чужди инвестиции. Тази политика се радва на „крехък“ обществен и политически консенсус и неговото запазване е един от главните проблеми на Русия през тази година на избори.

Акад. Мартинов изложи главните прогнози за развитието на тенденциите на глобализацията до 2015 : САЩ ще запазят и укрепят водещите си позиции, трите суперблока – НАФТА, ЕС и АПЕК, ще продължат да се утвърждават като силови центрове и основни фактори за изработване и налагане на новите правила на глобализацията в световните икономически отношения. Основните прогнози за Русия – ще навлезе в период на растеж, но в края на периода ще остане с 4-4,5 пъти по-нисък доход на глава от населението, от САЩ.

Акад. Виталий Журкин говори за усилията на външната политика на Русия да отстоява и осъществява на-

ционалните интереси след края на „студената война“. Според него, след първоначалната едностранчива ориентация на Русия към „прозападна политика“, настъпват преоценки и промени. През 1993-94 се налага оценката, че след края на студената война не става дума за формирането на еднополюсен, а за многополюсен свят. В съответствие с това Русия постепенно превъзможва пренебрежението към Азия, Близкия изток и Латинска Америка, разширява хоризонтите и активизира приоритетите на външната си политика. Акад. Журкин направи преглед на най-важните промени и характеристики на отношенията на Русия със САЩ, ЕС, Китай, Япония, Индия и др. Като една от областите, в които външната политика не е достигнала реални положителни промени и резултати, акад. Журкин посочи отношенията в рамките на ОНД.

ПОСЕЩЕНИЕ НА ВИЦЕПРЕЗИДЕНТА НА СВЕТОВНАТА БАНКА

Вицепрезидентът на Световната банка г-н Йоханес Лин посети Центъра за изследване на демокрацията и се срещна с Огнян Шентов, директор на центъра. Заедно с г-н Лин на срещата присъстваха г-н Питър Стек, изпълнителен директор на Банката, г-н Андрю Воркинк, директор за България и Румъния в Югоизточния отдел на Банката. Разговорите засегнаха ролята на неправителствените организации в работата на Банката в България и по-специално в подкрепата за процеса на присъединяване към Европейския съюз, която Банката се ангажира да предоставя.

След срещата г-н Шентов беше домакин на обяд в чест на г-н Лин, на който присъстваха и г-н Любомир Христов, съветник на изпълнителния директор, г-н Томас О'Брайън, представител на Банката в България и представители на български неправителствени организации, медии, държавни учреждения и съдебната система. Засегнати бяха въпросите на правната уредба на неправителствените организации, корупцията като проблем пред развитието, европейската интеграция на България и стратегията на Банката в тази област.

**КАЛЕНДАР НА ДЕЙНОСТИТЕ
НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА
януари - юни 1999**

ЯНУАРИ

25 - 29 ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ: Първа част на редовната сесия (Страсбург)

ФЕВРУАРИ

25 - 26 ПОЛИТИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО: Конференция за Средиземноморския и Черноморския регион (Мармарис, Турция)

МАРТ

5 - 7 ПОЛИТИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО – Конференция: Югоизточна Европа: програма за 21-ви век (Будапеща)

15 - 16 ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ – Конференция „Здраве и права на човека“ (Страсбург)

29 - 31 ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ – Пролетни срещи на Парламентарната асамблея (Рим)

АПРИЛ

1 - ПРАВА НА ЧОВЕКА: участие на Генералния секретар на Съвета на Европа във финала на състезанието „Рене Касен“ (Страсбург)

8 - 10 ПРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО: многостранни срещи: Европейската харта за статута на съдиите в общото юридическо пространство на Съвета на Европа. Целта на срещата, предложена като част от дейността по наблюдението на спазването на задълженията от държавите членки по отношение на функционирането на съдебната система, е представянето на Хартата и повишаването на информираността на лицата, засегнати от разпоредбите ѝ. Ще бъдат обсъждани следните теми: общи принципи на хартата; независимост на съдиите и гаранции за нея; етика, права и задължения на съдиите и дисциплинарна отговорност на съдиите. Срещата се организира от Съвета на Европа в сътрудничество с Асоциацията на португалските съдии (Лисабон)

12 - КОНГРЕС НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ В ЕВРОПА: работна група „Европейска харта за местна автономия“ (Страсбург)

15 - 16 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО: в рамките на „Об-

щоевропейско наследство“. Международна конференция на тема „Наследството: консервация и употреба“, организирана от Немския национален комитет за защита на наследството по случай немското президентство на Европейския съюз (Берлин)

15 - 16 ПРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО: първа среща на експертите за разработването на нов закон за гражданството на Руската федерация с експертите, посочени от Съвета на Европа. Предвижда се да бъде обсъждан документ за основните принципи за новия закон за гражданството, подготвен от руската експертна група в светлината на новата Европейска конвенция за гражданството. Целта е постигането на споразумение по рамката на първия проект на новия закон за гражданството. За 1999 са планирани 2 - 3 последващи работни срещи за новия закон, включително съвместен семинар на Съвета на Европа и Комисариата на ООН по правата на човека, посветен на „прописката“, административните и други проблеми, затрудняващи достъпа до гражданство (Москва)

19 - ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ: Подкомисията за права на човека (на Комисията за правно сътрудничество и права на човека) ще обмени възгледи с Комисаря на ООН по правата на човека. (Женева)

19 - 20 КОНГРЕС НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ В ЕВРОПА: Комитет на експертите за участието на гражданите в обществения живот на местно равнище (Страсбург)

19 - 21 ЕВРОИМАЖ: Среща на Управителния съвет на Европейския фонд за подкрепа за копродукциите и разпространението на творчески кинематографични и аудиовизуални продукции в присъствието на заместник-генералния секретар на Съвета на Европа (Пловдив)

19 - 21 ГРУПА ПОМПИДУ: Семинар: „Незаконният трафик на наркотици“ (Страсбург)

20 - КОНГРЕС НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ В ЕВРОПА: Работна група по социалната интеграция и икономическото развитие на регионите (Париж)

21 - 23 КУЛТУРА: Среща на Комитета по култура (Страсбург)

21 - 23 МЕДИИ: Групата от специалисти за оценката на дигиталното развитие в сферата на медиите (Страсбург)

22 - 23 50-ТА ГОДИШНИНА: Отбелязване на 50-та годишнина на Съвета на Европа от Института Изток-Запад с участието на Генералния секретар на Съвета на Европа. Официални контакти (Ню Йорк)

22 - 23 ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ: 6-та конференция на европейските министри на здравеопазването, посветена на застаряването през 21 век: необходимостта от балансиран подход към здравословното остаряване. Приветствени думи от заместник-генералния секретар на Съвета на Европа (Атина)

22 - 24 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО: В рамките на кампанията „Общоевропейско наследство“. Между-

- народен колоквиум на тема „Дните на европейското наследство: тайната на техния успех и предизвикателства на бъдещето“, организиран в сътрудничество с трите региона на Белгия и Фондацията Крал Бодуен (Брюксел)
- 26 - 50-ТА ГОДИШНИНА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА: Официално начало на честванията (Страсбург)
- 26 - 30 ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ: Втора част на редовната сесия (Страсбург)
- 27 - КУЛТУРА: Церемония по връчването на наградата на музей на Музея за изящни изкуства в Лил (Пале де Роан) (Страсбург)
- 28 - 30 МЕДИИ: Заседание на Групата от специалисти по медийно право и права на човека (Страсбург)
- 28 - 30 ПРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО: Заседание на Комитета от експерти по ролята на прокуратурата в системата на наказателното правораздаване (Страсбург)
- 29 - 50-ТА ГОДИШНИНА: Откриване на Парламентарната асамблея на младежта (част от честванията на 50-та годишнина) (Страсбург)
- 29 - КУЛТУРА: Откриване на Паметна плоча (във форма на звезда) с текстове от 41 европейски автора на Моста на Европа (20.00 часа). Инициатива на Градския съвет на Страсбург, Съвета на Европа и Градския съвет на Кел (Страсбург)
- 29 - 30 ПРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО: Гражданското законодателство в контекста на нова Европа. Обсъждане на реформата на Закона за гражданството на „Бившата югославска република Македония“ в светлината на Европейската конвенция за гражданството, конвенциите на ООН от 1954 и 1961 г. и съответните разпоредби и планирани реформи на законодателството на други държави - членки на Съвета на Европа. Особен акцент ще бъде поставен върху темите за двойното гражданство, натурализацията, избягването на състоянието на безгражданство и загубата на гражданство. Този специализиран семинар се организира съвместно от Съвета на Европа и Комисариата на ООН по правата на човека (Охрид)
- 29 - 30 КУЛТУРА: Колоквиум „Границите и другите“ с участието на много европейски писатели, между които Исмаил Кадаре (Албания), които ще представят заключенията на обсъжданията си (Страсбург).
- 30 - ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ: Комисията по икономическите въпроси и развитието ще се срещне с Вим Дуйсенберг, Президент на Европейската централна банка (Франкфурт)
- 25-ТА ИЗЛОЖБА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА – „Европа в епохата на Одисей“, открита през декември 1998 г., е изложена в Националния музей в Копенхаген до 5 април 1999.

МАЙ

- 2 - 4 - ИКОНОМИЧЕСКИ ФОРУМ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ РЕГИОНИ (Ваймар, Германия)
- 5 - ОФИЦИАЛНО ВЪЗПОМЕНАНИЕ ЗА 50-ТА ГО-

- ДИШНИНА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА (Лондон)
- 6 - 7 - СЪВЕЩАНИЕ НА КОМИТЕТА НА МИНИСТРИТЕ (Будапеща)
- 7 - 25ТА ИЗЛОЖБА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА: „Богове и герои от бронзовата епоха“, „Европа в епохата на Одисей“ се премества от Копенхаген в Бон (до 8 август)
- 16 - 19 - МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЕТИЧЕСКИТЕ ВЪПРОСИ, повдигнати при развитието на биотехнологиите (Овиедо, Испания)

ЮНИ

- 14 - 16 - КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ МИНИСТРИ ПО СЕМЕЙНИТЕ ВЪПРОСИ (Стокхолм)
- 15 - 17 - ГОДИШНА СЕСИЯ НА КОНГРЕСА НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ В ЕВРОПА
- 17 - 18 - КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ МИНИСТРИ НА ПРАВОСЪДИЕТО (Кишинев)
- 21 - 25 - Сесия на Парламентарната асамблея

КОНСУЛТАЦИИ ПО РАТИФИЦИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА СОЦИАЛНА ХАРТА

На 24-25 февруари 1999 в Информационния център на Съвета на Европа в София се проведе първата консултативна среща между европейски експерти от органите на Европейската социална харта (ЕСХ) и учредения през януари 1999 Съвет за ратификация на ЕСХ. В него са представени централната власт и местната администрация, както и професионалните съюзи, социалните партньори и неправителствени организации и изследователски институти, заинтересовани от прилагането на Хартата. Органите на Европейската социална харта бяха представени от г-н Франсоа Вандам (Белгия) и г-жа Елин Блоендал (Исландия) – членове на Правителствения комитет по ЕСХ, и г-жа Мишел Акип (Белгия), представител на Секретариата на Съвета на Европа.

В приветствието си при откриването на консултациите г-н Иван Нейков, министър на труда и социалната политика, подчерта, че присъединяването на

България към Европейската социална харта през септември 1998 е една от заложените в правителствената програма „България 2001“ мерки за хармонизиране на българското законодателство в социалната област с европейските стандарти. Той потвърди намеренията на правителството да ратифицира в близко бъдеще не само Социалната харта, но и Европейския кодекс за социално осигуряване. Българският кодекс за социално осигуряване, по чийто проект се работи в момента, ще бъде съобразен с европейския благодарение на съвместните усилия на европейски и български експерти, ангажирани с изработването му. Очаква се това да улесни значително процедурата по ратифицирането на двата основни европейски инструмента за гарантиране на социалните права. Изразена беше и готовност България да стане домакин на регионална среща на министерско ниво за обсъждане на административната страна по прилагането на Европейската социална харта.

При консултациите бяха изяснени методологията на анализа върху правната съвместимост, който предшества ратифицирането на Европейската социална харта, и възможностите за разширяване на националното ядро от задължителни клаузи в прилагането на Хартата. Към чуждестранните експерти бяха отправени множество въпроси по адаптацията на националното законодателство към изискванията на Хартата преди нейното ратифициране, както и относно трудностите в началния етап на прилагането ѝ. Оформи се общото мнение, че след ратифицирането на Хартата Националният съвет може да изпълнява ролята на своеобразен орган за мониторинг по нейното прилагане. Отделено беше специално внимание на ролята на неправителствените организации в междуинституционалните контакти, наложени от прилагането на ЕСХ.

На последната сесия на консултациите беше обсъден проектът на Съвета на Европа за наръчник за административната работа по изпълнението на националните ангажименти съгласно Европейската социална харта, който беше преценен от участниците в Националния съвет по ратификацията на ЕСХ като навременен и необходим.

Обсъжданите материали са на разположение в Информационния център на Съвета на Европа и може да бъдат поръчани на тел. 971 3000, в. 351. Те са достъпни и чрез Итернет – www.cid.bg/documents/.

НОВИНИ ОТ СЪВЕТА НА ЕВРОПА

ЯНУАРИ 1999

Евроимаж подкрепя 13 европейски копродукции. 26.02.1999 - г-н Джани Масаро, новият председател на Евроимаж, избран на 15 декември 1998 на мяс-

тото на г-н Гаетано Адинолфи, председателства първата среща на Управителния съвет (Страсбург, 22 - 24 февруари 1999). Г-н Масаро е юрист, който специализира в областта на киното и заема важни позиции в нея, както и в аудио-визуалните продукции в Европа.

Освен това Бордът се съгласи да подкрепи 12 пълнометражни и един документален филм на обща сума 23.85 милиона франка. Пълнометражните филми са:

As White as in Snow - Jan Troell (Denmark, Sweden)
 Aspettando il poeta - Renato Berta (Switzerland, France, Italy)
 Capitaines d'avril - Maria De Medeiros (France, Portugal, Spain, Italy)
 Chacho Rom - Ildiko Szabo (Hungary, Germany, France)
 De Omweg - Frouke Fokkema (The Netherlands, Austria, Germany)
 I'm just - Fina Torres (France, Switzerland, Italy)
 Kruimeltje - Maria Peters (The Netherlands, Belgium)
 Les Percutes - Gerard Cuq (France, Romania, Belgium)
 Peppermint - Costas Kapakas (Greece, Bulgaria, Hungary)
 Salsa - Joyce Bunuel (France, Spain)
 The Geography of Fear - Auli Mantila (Finland, Denmark, Germany)
 Trafiquants d'espoir - Hiner Saleem (France, Italy)

Концентрация на медии: Съветът на Европа кани държавите-членки да предприемат действия за гарантиране на плурализма. 19.01.1999 - Комитетът на министрите на Съвета на Европа приема препоръка към 40-те държави, членки на организацията, която съдържа няколко линии на действие за осигуряване на изразяването на плурализма на възгледите и мненията в лицето на нарастващата тенденция към концентрация на медиите в Европа.

Както всички икономически сектори медийният сектор е подложен на нарастващ брой операции за концентрация: сливания, поглъщания, създаване на съвместни предприятия и т.н. Тази тенденция, отбелязвана в продължение на много години, се ускорява като резултат от няколко фактора: глобализацията на пазарите и технологичното сливане между средствата за комуникация.

Европейската комисия и Съветът на Европа: 2,4 млн. евро за на борбата срещу корупцията в Централна и Източна Европа. 27.01.1999 - на 4 февруари Европейската комисия и Съветът на Европа по време на конференция, проведена в Страсбург, поставят началото на **Октопод II** като важен принос към засилването на правните и конституционните реформи, правовата държава и демократичната сигурност в някои от най-скорошните държави - членки. Организираните криминални групировки, които често действат транснационално, използват корупцията като средство за избягване на прилагането на закона, като влияят на взимането на решения, включително в политическата сфера, и се инфилтрират в легалната икономика. Корупцията и организираната престъпност през изминалите няколко години се определят като основни заплахи за ста-

билността на демократичните институции, правото държава, пазарната икономика и социалния и икономически прогрес. Октопод II ще допринесе за създаването на правова и институционална мрежа, даваща възможност на всяка от държавите да реагира съответно на тези опасни феномени. По този начин тя ще насърчи прилагането на препоръките, адресирани към страните участнички по време на проекта Октопод I (1996 - 1998).

Програмата Октопод II е важен елемент от подготовката за присъединяване на десетте източно- и централноевропейски страни, които кандидатстват за членство в ЕС. Следвайки приоритетите на Партньорство за присъединяване, тя ще им помогне за включването на достиженията на европейското право в областта на правосъдието и вътрешните работи, включително релевантните документи на Съвета на Европа, и за приважането на вътрешното им законодателство и практика в съответствие със стандартите и изискванията на ЕС. В тази програма ще участват шестнадесет държави, членки на Съвета на Европа от Централна и Източна Европа - включително 10-те кандидатки за членство в ЕС. Октопод II ще продължи до края на 2000 г.

БРИТАНСКИ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПАСЕ. 25.01.1999 - Лорд Ръсел - Джонстън (Великобритания, Либерална, демократична и реформаторска група) е избран за председател на ПАСЕ.

Той получава 209 гласа срещу 31 за Флавио Родегиро (Италия, независим). Избирането на първия шотландски председател означава, че Обединеното кралство, което е една от държавите, основателки на Съвета на Европа преди 50 години, сега държи ключовите позиции за четвърти път след председателството на Джон Едуардс (социалист), сър Джефри де Фрейтас (социалист) от 1966 до 1969 и сър Джефри Финсберг през 1992 г.

Лорд Ръсел Джонстън получава титлата пожизнен лорд през 1997 г., след като 33 години е член на Камарата на общините. Той наследява представителката на Германия Лени Фишер (Група на Европейската народна партия) за максимален срок от три години (срок от една година, който може да бъде продължен два пъти). Той е 21-вият председател на ПАСЕ.

ДВАДЕСЕТ И ЕДНА ДЪРЖАВИ ПОДПИСВАТ НАКАЗАТЕЛНАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА КОРУПЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА. 27.01.1999 - двадесет и една европейски държави (Албания, България, Кипър, Дания, Финландия, Германия, Гърция, Исландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Норвегия, Полша, Румъния, Русия, Словакия, Швеция, Украйна, Великобритания и Грузия) подписват Наказателната конвенция за корупцията на Съвета на Европа.

ПАРЛАМЕНТАРНАТА АСАМБЛЕЯ ЗАПОЧВА ДЕБАТА НА ТЕМА „РАЗШИРЯВАЩА СЕ ЕВРОПА“. 27.01.1999 - на 26 януари, вторник, европейският

политически проект е начело на дневния ред на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа с обсъждането на три доклада, поставили начало на дебатите за „Разширяваща се Европа“.

Тези доклади се основават на предварителната дейност на ПАСЕ в тази област и на доклада, подготвен от Комитета на мъдреците. Учреден по време на Втората среща на държавните и правителствени ръководители през октомври 1997 г. в Страсбург, на Комитета на мъдреците е поставена задачата за разработване на предложения за структурна реформа, която да адаптира организацията към новите ѝ задачи и увеличени брой на членовете ѝ. Този последен доклад е отправна точка за ПАСЕ, която приема становище, насочено към реформиране на вътрешното функциониране на органите на Съвета на Европа и на връзките на СЕ с други институции и на първо място с Европейския съюз, „естественият партньор на Съвета на Европа“ според Петер Шидер (Австрия, социалист), автор на доклада „Изграждане на голяма Европа без разделителни линии“.

РЕЛИГИЯ И ДЕМОКРАЦИЯ: ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА НАПРЕЖЕНИЕТО ЧРЕЗ ОБРАЗОВАНИЕ И ДИАЛОГ. 28.01.1999 - по време на вчерашните

дебатите относно съответните роли на религията и държавата, ПАСЕ изрази становище, че не трябва да се правят опити религиите да подменят демокрацията, тъй като държавата има задължението да „осигури свободата и равните права на всички граждани без разлика на техните религиозни убеждения и обичаи“

„Не съществува съвместимост между религията и държавата. Много конфликти се дължат на липсата на взаимно познаване, произтичащите от това стереотипи и отхвърлянето, до които те водят“ – каза Луис Мария де Пуш (Испания, социалист). В доклада си „Религия и демокрация“, той подчертава нуждата от „повдигане на въпросите за начините, по които може да се преодолее наследството по отношение на принадлежността и практикуването на религиите и пътищата за спирането на религиоз-

ния фундаментализъм, който на свой ред е нетолерантен към правата на човека“.

Препоръката, приета от ПАСЕ, изтъква важната роля на образованието в борбата с невежеството и стереотипите. Тя призовава към насърчаване на студентите да изучават философията на религиите. Това ще благоприятства толерантността в нашите общества, където съществува напрежение между религиозното изразяване и политическата власт.

ПОМОЩ ЗА РАЗВИТИЕ: ПРОБУЖДАНЕ НА ВНИМАНИЕТО НА ЕВРОПА. 29.01.1999

– ПАСЕ добавя ново измерение към втората кампания за глобално сътрудничество и солидарност. Тя разчита на нея за „информирането на обществеността за увеличаващото се неравенство в благосъстоянието между богатите и бедните в света, а също и за търсенето на по-добри стратегии за борба с тях.“

Независимо от желанието си да вдъхне нов живот на помощта за развитие ПАСЕ осъзнава, че ефективността на този вид помощ зависи от наличието на някои условия и на първо място от „зачитане на правата на човека, готовност за икономически и социални реформи, особено в областта на равнопоставянето на жените, намаляване на военните разходи, защита на околната среда“, а също така и от „решителни мерки срещу корупцията, организираната престъпност и експлоатацията на децата.“

В навечерието на 50-тата годишнина на Съвета на Европа ПАСЕ потвърждава, че „организацията играе специфична роля за насърчаване на правата на човека на бедните както в държавите членки, така и в другите части на света.“

ПАРЛАМЕНТАРИСТИТЕ ПОДКРЕПЯТ СЪЗДАВАНЕТО НА ИНСТИТУЦИЯТА КОМИСАР ПО ПРАВАТА НА ЧОВОКА ДО 5 МАЙ. 29.01.1999

- парламентаристите подкрепят създаването на институцията Комисар по правата на човека към Съвета на Европа най-късно за 50-тата годишнина от създаването на организацията.

Задачата на комисаря е да допринесе за информирането на гражданите за правата им и да осигурява ефективното им гарантиране от държавите, членки и техните институции.

ФЕВРУАРИ 1999

БИОЕТИКА: СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПА ПРИЕМА ЕВРОПЕЙСКИ ПРАВИЛА ЗА МЕДИКО - ПРАВНИ АУТОПСИИ. 04.02.1999

- Комитетът на министрите на Съвета на Европа приема препоръка за хармонизирането на правилата за медико-правни аутопсии. Тя изисква от държавите да инкорпорират във вътрешното си законодателство група принципи и правила, насочени към хармонизирането на процедурите на европейско ниво и да осигурят прилагането им.

Подобни международно признати и прилагани правила за аутопсия са съществени за предотвратяването на изтезанията и нечовешкото и унижително отнасяне, особено при случаите на смърт по време

на задържане. Те ще спомогнат за подобряване на гражданското и наказателното правораздаване. Те също така ще дадат възможност за намаляване на лицата, изправени пред съда, и повторните аутопсии на хора, починали в чужбина.

КОНГРЕСЪТ НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ ПРИВЕТСТВА НАПРЕДЪКА НА БИВШАТА ЮГОСЛАВСКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ. 08.02.1999

- Бюрото на Конгреса на местните и регионалните власти на Съвета на Европа приветства приемането на закон за амнистията от Парламента на Бившата Югославска република Македония, който ще позволи освобождаването от затвора на кметовете и председателите на общинските съвети на Тетово и Гостивар.

„Това е важно политическо решение, което ще проправи път за нова ера на сътрудничество между различните общности в страната и ще подобри работата на местната администрация,“ каза председателят на Конгреса Алан Шенар (Франция, социалист), който също така отбелязва, че авторите на новия закон се позовават на становището на Конгреса. Той приветства назначаването на временни управители в Тетово и Гостивар, а също така и плана за нови местни избори в двата града, вероятно през пролетта на 1999, и създаването на Министерство на местното самоуправление от новото правителство.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА/ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ. 09.02.1999

- Тринадесетата среща за координация между 40-членния Съвет на Европа и 15-членния Европейски съюз се проведе на 10 февруари в Страсбург.

Дневният ред включва актуални проблеми, като Косово, и въпроси от взаимен интерес, като сътрудничеството с Албания, Босна и Херцеговина, Хърватско, Молдова и Руската федерация. Съвместните действия срещу употребата на допинг в спорта ще бъдат сред другите обсъждани въпроси, които включват и 50-тата годишнина на Съвета на Европа.

МАРТ 1999

БЪЛГАРИЯ РАТИФИЦИРА КОНВЕНЦИЯТА ЗА ТРАНСГРАНИЧНА ТЕЛЕВИЗИЯ НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА. 03.03.1999

- България ратифицира Конвенцията за трансгранична телевизия на Съвета на Европа. Тя е първият международен договор, създаващ правна рамка с минимум общи разпоредби за свободен обмен на трансграничните телевизионни програми в Европа, и покрива области, като рекламата, спонсорството, защитата на определени индивидуални права (правото на отговор, защитата на децата и младите хора, обществената достъп до основни събития и т.н.) и разпространението на европейската аудио-визуална продукция. Договарящите се страни се задължават да осигурят свобода на приемането и ретрансмисията на трансгранични програми, които съответстват на тези

разпоредби.

Конвенцията е в сила за Австрия, Кипър, Финландия, Франция, Германия, Унгария, Италия, Латвия, Малта, Норвегия, Полша, Сан Марино, Словакия, Испания, Швейцария, Турция, Великобритания, а също така и Ватикана. Подписана е от Естония, Гърция, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Холандия, Португалия, Румъния, Словения, Швеция и Украйна. Тя ще влезе в сила за България на 1 юли 1999 г.

ПРОЕКЪТ ЗА ГРАЖДАНСКО-ПРАВНАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА КОРУПЦИЯТА СКОРО ЩЕ БЪДЕ ОБСЪДЕН ОТ ПАСЕ.

04.03.1999 - Комитетът на министрите на Съвета на Европа реши да внесе проекта за Гражданско-правната конвенция за корупцията в ПАСЕ за обсъждане и даване на становище, което трябва да бъде разработено в рамките на три месеца.

Този нов проект за конвенция, допълваща Наказателната конвенция за корупцията, открита за подписване от държавите членки през януари, е първият опит за създаване на нови общи принципи на международно ниво в областта на гражданското право и корупцията. Той изисква от държавите да осигурят във вътрешното си законодателство ефективни средства за защита за хора, засегнати от корупцията, така че те да могат да защитават правата и интересите си и да получат компенсация.

ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ - ДЕЛОТО ЙОДЖАЛАН.

05.03.1999 - Бюрото на ПАСЕ поиска председателят лорд Ръсел - Джонстън да предприеме необходимите мерки за осигуряване на присъствието й при разглеждането на делото Йоджалан. Лидерите на всички групи на Парламентарната асамблея са единодушни в становището си, че присъствието на нейни представители по време на съдебния процес е в интерес на Турция.

Заместник-председателят на Турската парламентарна асамблея и лидер на турската парламентарна делегация на Съвета на Европа Севдет Акчали каза, че е готов да помогне на представителите на Асамблеята на място по отношение на процедурните и практическите ангажменти.

НАЧАЛО НА СЪВМЕСТНАТА ПРОГРАМА ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА В ЕВРОПА НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И СЪВЕТА НА ЕВРОПА.

12.03.1999 - Шестата среща на държавните служби за защитата на националните малцинства се проведе в Страсбург на 15 и 16 март. Тя отбеляза началото на новата съвместна програма „Националните малцинства в Европа“, подписана от Европейската комисия и Съвета на Европа в началото на януари. Тази програма, която е финансирана съвместно от двете европейски институции, е уникална форма на сътрудничество между европейските държави в областта на националните малцинства. Тя се отнася до практическата дейност между правителствените сектори, отговарящи за проблемите на малцинствата, и представителите на националните малцинства. Тази съвместна програма е една от мерките, споменати в Плана за действие, приет през октомври 1997 г. на Втората среща на държавните и правителствените ръководители на държавите, членки на Съвета на Европа.

НОВИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕПОДАВАНЕ НА ИСТОРИЯ.

15.03.1999 - Симпозиум на тема „Предизвикателствата на информационните и комуникационните технологии пред преподаването на история“ се провежда в Андор ла Виел от 25 до 27 март 1999. Този симпозиум, е част от програмата на Съвета на Европа „Изучаване и преподаване на историята на Европа през 20 век“ и осигурява възможност за определяне на технологии, които могат да бъдат използвани в класната стая за нов начин на поднасяне на материала. Част от симпозиума се провежда във формата на работни групи, разгледани са няколко случая, които илюстрират дискусиите (използване на CD-Rom, видеоконференции и др.).

ЕВРОПЕЙСКАТА КОНФЕРЕНЦИЯ ПРИЗОВАВА ЗА ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И ПРАВАТА НА ЧОВЕКА.

16.03.1999 - Европейската конференция в областта на здравеопазването и правата на човека, организирана съвместно от Съвета на Европа и Нордическата школа за обществено здраве (Страсбург, 15-16 март), предлага мерки за осигуряване на зачитането на правата на човека в областта на здравеопазването.

Повече от 300 участници от държавите членки и наблюдатели на Съвета на Европа, страни със статут на специално поканени в ПАСЕ и международни организации, а също така и представители на здравните услуги, академичната общност, медиите и НПО подчертават, че концепцията за правата на човека трябва да се превърне в интегрална част от нашата култура и национална политика. Конференцията определя няколко въпроса, които призовават за действие на международно и национално ниво и поставят приоритети в тази област.

КОМИТЕТЪТ НА МИНИСТРИТЕ ПРИЗОВАВА ЗА ПО-ДОБРО РЕГУЛИРАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ОТГОВОРНОСТ НА ИЗБОРНИТЕ ПРЕДСТАВИ-

ТЕМИ В МЕСТНИТЕ ОРГАНИ НА ВЛАСТТА.

17.03.1999 - Комитетът на министрите на Съвета на Европа приема насоки за подобряване на системата на компенсация на щетите, причинени от изборните представители в местната власт.

Комитетът подчертава, че тези представители трябва напълно да се отчитат пред гражданите, но и че системата, регулираща правната им отговорност, е особено повлияна от гладкото функциониране на местната и регионалната демокрация. Тя призовава 40-те държави членки да преразгледат разпоредбите си за финансова отговорност на изборните представители в местната власт и да приемат конкретни разпоредби с оглед на техните все по-усложняващи се задължения и изборен статут.

Комитетът казва, че хората, които страдат от неоправдани вреди като резултат от действие или бездействие на такива представители, трябва да имат правото да съдят местните власти и да получат бърза компенсация в пълен размер, без да трябва да доказват лична вина. Едновременно с това възможността от директни действия срещу индивидуалните представители трябва да бъде или изключена, или ограничена в случаите на груба небрежност или умисъл. Приетите насоки, предназначени да помогнат за разработването на нови разпоредби, покриват обхвата на финансовата отговорност на местните власти и изборните представители на местната власт, мерките за намаляване на риска от случайно деяние и отговорността при застрахователните въпроси.

European Social Charter. Committee of Independent Experts. Conclusions XIV-2. Vol.1-2. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

European Social Charter: the Charter, Its Protocols, the Revised Charter.. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1999

Haug, V., Y. Courbage and P. Compton The Demographic characteristics of National Minorities in Certain European States. V. 1-2. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

In Our Hands: The Effectiveness of Human Rights Protection 50 Years after the Universal Declaration. Proceedings. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Initiatives by Employers to Promote Employment and Integration of Immigrants. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Intimidation of Witness and the Rights of the Defense. Recommendation R(97) 13 and Explanatory Memorandum. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Pregnancy and Drug Misuse. Proceedings. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Participation and citizenship. Training for Minority Youth Projects in Europe. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

**НОВИ КНИГИ В БИБЛИОТЕКАТА
 НА ИНФОРМАЦИОННИЯ
 И ДОКУМЕНТАЦИОНЕН
 ЦЕНТЪР НА СЪВЕТА
 НА ЕВРОПА В СОФИЯ**

Compendium of the Main International Instruments in the Field of Social Security. V. 1-2. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Cultural Policy in Slovenia. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Drug Misusing Offenders and the Criminal Justice System. Proceedings. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

Gender Mainstreaming: Conceptual Framework, Methodology and Presentation of Good Practice. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

European Social Charter. Committee of Independent Experts. Conclusions XIV-1. Vol.1-2. Strasbourg, Council of Europe Publishing, 1998

**БЪЛГАРИЯ ПОДПИСА
 НАКАЗАТЕЛНАТА КОНВЕНЦИЯ
 ЗА КОРУПЦИЯТА НА СЪВЕТА
 НА ЕВРОПА**

На 27 януари в Страсбург България бе една от първите 21 страни, които подписаха Наказателната конвенция за корупцията (Criminal Law Convention on Corruption) на Съвета на Европа. Тя е изготвена в съответствие с Програмата за действие срещу корупцията, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа през ноември 1996, цели да координира криминализирането на най-широк кръг корупционни деяния, както и да подобри международното сътрудничество при тяхното преследване.

Конвенцията задължава подписалите я страни да обявят за престъпление по вътрешното законодателство различни форми на корупция и корупционно поведение, а именно: активния и пасивния подкуп на местни и чужди длъжностни лица; активния и пасивния подкуп на членове на национални и чужди публични събрания; активния и пасивния подкуп в частния сектор; активния и пасивен подкуп на служители на международни организации; активния и пасивния подкуп на съдии и служители в международни съдилища; търговията с влияние; изпирането

на пари, получени от корупционни престъпления, счетоводните престъпления, свързани с корупционни действия, както и съучастието в тези деяния.

Предвидена е разпоредба, с която страните се задължават да приемат законодателни и други мерки за въвеждане на отговорност за юридическите лица за активен подкуп, търговия с влияние и изпиране на пари от страна на техни ръководни служители. Конвенцията съдържа и разпоредби, отнасящи се до наказанията, специализираните органи за борба с корупцията, защитата на лицата, сътрудничили на правосъдието и на свидетелите, до мерките за улесняване събирането на доказателства и конфискацията на облагите, придобити чрез корупция.

Прилагането на конвенцията ще бъде наблюдавано от Групата държави срещу корупцията (GRECO), решение за чието създаване бе взето от Комитета на министрите през май 1998 г. На 27 януари 1999 България, освен че подписа конвенцията, уведоми Генералния секретар на Съвета на Европа Даниел Таршис (Daniel Tarschys) за намерението си да се присъедини към Групата държави срещу корупцията, която ще осъществява мониторинг върху мерките, предприети от страните в изпълнение на международноправните инструменти за борба с корупцията.

Предвижда се Наказателната конвенция за корупцията на Съвета на Европа да влезе в сила, след като бъде ратифицирана от 14 страни. Междувременно Съветът на Европа подготвя Гражданска конвенция за корупцията, както и модел за етичен кодекс на служителите в държавната администрация.

КОАЛИЦИЯ 2000 ПОСОЧЕНА КАТО МОДЕЛ В БОРБАТА СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА В ИЗТОЧНА ЕВРОПА

Коалиция 2000 бе посочена като модел в борбата с корупцията в Източна Европа от международната конференция по проблемите на корупцията във Вашингтон, САЩ, на 22-23 февруари 1999. Конференцията под надслов „Борбата срещу корупцията в развиващите се страни и нововъзникващите икономики: ролята на частния сектор“ събра експерти в борбата с нея от целия свят с идеята за обмяна на опит, насърчаване на дискусиата по проблемите на корупцията и разработването на план за действие, насочен към новото столетие.

Моделът на сътрудничество между държавния и частния сектор в борбата срещу корупцията, изграден от Коалиция 2000 по време на първата фаза от нейната работа и предполагащ партньорство между неправителствени организации, висши държавни служители и представители на частния бизнес, беше представен пред участниците в конференцията от директора на Центъра за изследване

на демокрацията и член на Съвета за координация на Коалиция 2000 д-р Огнян Шентов. Осмислянето на явлението корупция чрез постоянен мониторинг на общественото мнение, генерирането на нетърпимост към корупционните нагласи и практики, както и формулирането на конкретни предложения за промяна на институционалната и правната среда, което да ограничи възможностите за злоупотреби, са най-важните приоритети на Коалиция 2000.

Основната тенденция в борбата срещу корупцията, очертана от конференцията във Вашингтон, е съчетаването на превантивни и наказателни мерки. Подобен подход е използван и при разработването на Плана за действие срещу корупцията на Коалиция 2000. Конференцията подчерта нуждата от политическа воля за подобряване ефективността на антикорупционните действия. Предпоставка за политическа воля е наличието на диалог между обществения и частния сектор, между държавата и неправителствените организации за създаване на антикорупционни коалиции.

Конференцията във Вашингтон препоръча и активно сътрудничество в борбата с корупцията както в рамките на международните финансови институции, така и на регионално ниво. По време на дискусиите Коалиция 2000 предложи да организира регионална конференция през юни тази година, която да обхване страните от Централна и Източна Европа и бившия Съветски съюз. Според д-р Шентов подобна конференция би послужила като средство за разпространяване на регионално равнище на успешния антикорупционен модел на Коалиция 2000.

ШВЕДСКА ПРАВИТЕЛСТВЕНА ДЕЛЕГАЦИЯ ИЗРАЗЯВА ПОДКРЕПА ЗА ИНИЦИАТИВАТА НА КОАЛИЦИЯ 2000 ЗА ВЪВЕЖДАНЕТО НА ИНСТИТУЦИЯТА НА ОМБУДСМАНА В БЪЛГАРИЯ

Шведска правителствена делегация, водена от посланик Андерс Сахлин, изрази подкрепата си за инициативата на Коалиция 2000 да спомогне за въвеждането на институцията на омбудсмана в България при среща с д-р Огнян Шентов, директор на Центъра за изследване на демокрацията, състояла се на 28 януари т.г. По време на разговора бе обсъдена помощта, която шведското правителство би могло да предостави на настоящия етап от подготовката на законодателство за въвеждането на институцията на омбудсмана в България, както и по-късно – при изграждането на самата институция. Беше разгледана и възможността за посещение в България на омбудсмана на Швеция. Впоследствие бе постигнато съгласие, че неговата визита може да бъде осъществена през втората половина на април т.г.

ДЕЙНОСТИТЕ НА КОАЛИЦИЯ 2000 ПРЕЗ ВТОРАТА ФАЗА НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА

От началото на годината *Коалиция 2000* работи по предвидените във втората фаза на проекта дейности, (януари 1999 – юли 2001). Те са част от Плана за действие срещу корупцията, утвърден от първия Обществено-политически форум на *Коалиция 2000*, състоял се на 11 ноември 1998 в София.

През втората фаза ще се работи по Информационно-образователната кампания „Чисто бъдеще“. Нейната крайна цел е промяна на обществените нагласи към корупцията и създаване на социален климат, спомагащ за ограничаване на корупционните практики.

Предвидени са няколко организационни форми и информационни средства, съобразени с различните целеви групи и с конкретните дейности в Плана за действие срещу корупцията:

– Идеите на *Коалиция 2000* ще се популяризират сред широки слоеве от населението в рамките на т.нар. „информационни дни“. Чрез националните електронни и печатни медии ще бъдат разпространявани информационни и аналитични материали по проблемите на корупцията и борбата срещу нея в национален и международен аспект. Ще бъдат предложени и конкретни идеи за засилване на прозрачността в работата на администрацията и за по-ефективен граждански контрол. Ще се насърчава приемането от професионалните сдружения на етични кодекси с цел ограничаване на корупционните практики.

– Началото на кампанията „Чисто бъдеще“ ще се съпровожда с разпространяването на плакат на *Коалиция 2000* и с излъчването на радиоклипове с антикорупционни послания. Впоследствие ще бъдат организирани четения на образователни есета, конкурс за карикатури, хепънинг за младежката аудитория и др.

– Инициативите, насочени към по-специализирана аудитория, ще включват организирането със съдействието на Международния институт за правно развитие /Рим/ на два семинара за обучение съответно на висши администратори, съдии и на представители на Сметната палата. Ще бъдат отпечатани и разпространени и антикорупционни христоматии, разглеждащи световния опит в противодействието на корупцията.

– На регионално равнище ще бъдат проведени обществени форуми с представители на местните власти, обществеността и медиите, както и кръгли маси с експерти по проблемите на корупцията. Целта ще бъде подобряване работата на администрацията и засилване на взаимодействието между публичните власти и гражданското общество за ограничаване на корупционните практики в съответните населени места.

– Ще продължи публикуването на материали по дискуссионни проблеми на антикорупционната дейност в централната преса и в български издания на английски език.

– Всяко тримесечие *Коалиция 2000* ще публикува печатен бюлетин, отразяващ напредъка на усилията й за преодоляване на корупцията в българското общество. Първият брой на печатния бюлетин на *Коалиция 2000* бе публикуван през декември 1998 г. и бе посветен на първия Обществено-политически форум на коалицията.

– Ще продължи публикуването на месечен електронен бюлетин, отразяващ ежедневната дейност на участниците в *Коалиция 2000*.

За повече информация: тел.: 971 3000, в. 311; ел. поща: coalition2000@online.bg; Интернет страница: www.online.bg/coalition2000

МАРИЯ ЙОРДАНОВА КООРДИНАТОР НА ПРАВНАТА ПРОГРАМА

Мария Йорданова работи по различни проекти на Центъра за изследване на демокрацията от неговото създаване, а от края на 1998 е координатор на програмата. Завършила е Юридическия факултет на СУ „Климент Охридски“ и е доктор по право. Занимавала се е с преподавателска и научна дейност, както и с юридическа практика. Професионалните ѝ интереси са в сферата на сравнително конституционно право, търговско и банково право, право на Европейския съюз.

налните ѝ интереси са в сферата на сравнително конституционно право, търговско и банково право, право на Европейския съюз.

Бихте ли описали основното предназначение на Програмата от гледна точка на новите моменти в нейната дейност?

Програмата продължава да вижда своето основно предназначение да съдейства за осъществяването на правната реформа в страната и определя като своя водеща цел на настоящия етап да инициира и работи за развитието на българското законодателство и за неговото хармонизиране във връзка с присъединяването на България към Европейския съюз.

Какви са основните направления и приоритети в дейността на Програмата през настоящата година ?

През 1999 г. работата ни е съсредоточена в следните три основни направления:

– право на пазарното общество с акцент върху работата по хармонизиране на дружественото, банковото и валутното законодателство;

– право на информационното общество и публични регистри с главен приоритет разработване на проект за законодателно регулиране на електронния подпис, експертна и консултантска дейност по усъвършенстването на Търговския регистър и Централния регистър на особените залози;

– правова държава, гражданско общество и чо-

вешки права с акцент върху координирането на усилията на неправителствени организации и държавни институции за успешно осъществяване на съдебната реформа; друг приоритет в това направление е изработването на законопроект за създаване на институцията омбудсман въз основа на разработената вече концепция през миналата година; предмет на изследване ще продължи да бъде и правото на сдружаване във връзка преди всичко с проблематиката на организациите с нестопанска цел.

Работата по очертаните направления се основава на сравнителноправни изследвания, експертни разработки и оценки, организиране на работни срещи, дискусии, обучение на експертите и сътрудниците на програмата, както и на по-широки специализирани аудитории/ краткосрочни семинари, дистанционно обучение и др./.

Тези дейности се извършват в сътрудничество със специалисти от водещите учебни заведения и научни и изследователски институции в страната и чужбина, представители на други неправителствени организации и на държавни институции.

Какви са взаимоотношенията на Правната програма с останалите програми на Центъра за изследване на демокрацията?

Правната програма работи в тясно взаимодействие с другите програми. Като пример бих посочила съвместната дейност с Европейската програма по проекта за гражданско участие в законодателния процес, инициативите за създаване на институцията омбудсман, отделни аспекти от хармонизацията на законодателството, контактите с международните институции.

С Икономическата програма работим по правните проблеми на развитието на корпоративните финанси, капиталовите и стоковите пазари и съобразяването им с европейските и световните стандарти.

С Коалиция 2000 си сътрудничим по отношение институциите с контролни и наблюдаващи функции, правните аспекти на реформата в публичната администрация, развитието на международното наказателно право, съдебната реформа.

ИНИЦИАТИВА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА РЕФОРМА В БЪЛГАРИЯ

На 18 март т. г. в Центъра за изследване на демокрацията официално бе обявена *Инициатива за развитие на съдебната реформа*. Тя се основава на идеята за обединяване усилията на водещи организации с нестопанска цел, представители на държавни институции и експерти за подпомагане и успешно развитие на съдебната реформа в България.

Участници в инициативата са: Алианс за правно взаимодействие, Европейска мрежа на жените в полицията – България, Камара на следователите в Бълга-

рия, Правна инициатива за обучение и развитие (ПИОР), Съюз на съдиите в България, Съюз на юристите в България, фондация Съвременен наказателен процес, Център за изследване на демокрацията, представители на законодателната, изпълнителната и съдебната власт.

Инициативата си поставя за цел да разработи *Програма за развитие на съдебната реформа* и оказване на съдействие за повишаване на ефективността на съдебната система. Разработената програма ще бъде обсъдена на национална работна среща (в края на юни т.г.). След консултации тази програма ще бъде публикувана и представена на Обществено-политически форум с международно участие (през ноември т.г.). Такъв консенсусен документ е насочен към консолидиране на усилията на неправителствените инициативи за развитие на реформата в сътрудничество с държавните институции и с подкрепата на европейски и международни организации.

Участниците в инициативата отчитат необходимостта от по-нататъшни реформи не само в сферата на законодателството, но и в начина на администриране на съдебната система, в обучението на съдиите, прокурорите, следователите, полицаите и ролята на неправителствените организации.

Усилията ще се насочат в няколко основни направления:

Първо, доизграждане на правната рамка на съдебната реформа – стимулиране на нормотворческия процес в сферата на гражданското, наказателното и административното право и процес.

Второ, образование и обучение за работещите на всички нива и във всички сфери на съдебната система и за работещите непосредствено с нея.

Трето, финансово, организационно и логистично осигуряване на реформата в съдебната система като цяло, което изисква координация на отделните ѝ звена, привличане на специалисти за създаване на единна информационна система и др.

Четвърто, отваряне на съдебната система към обществото, представяне на реформата пред обществеността, разясняване на нейните цели и същност .

Като начална стъпка на процеса за подготовка на Програмата за развитие на съдебна реформа бяха създадени работни групи по основните ѝ направления. Започнаха консултации с всички заинтересовани неправителствени организации, държавни и международни институции.

Съвет за координация с широко представителен характер ще ръководи Инициативата за развитие на съдебната реформа. Правната програма на Центъра за изследване на демокрацията ще изпълнява ролята на секретариат, който ще подпомага Съвета и участниците в инициативата.

За контакти: Мария Йорданова, тел.: 971 3000, в. 343; ел. поща: my@online.bg

ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ И ЕЛЕКТРОНЕН ПОДПИС – ПРОЕКТ ЗА БЪДЕЩА ЗАКОНОДАТЕЛНА УРЕДБА

Сред приоритетите за 1999 г. на Правната програма на Центъра за изследване на демокрацията е разработването на концепция и законопроект за електронната търговия и електронния подпис. Този изключително важен проект се осъществява в рамките на направлението „Право на информационното общество“ и по него вече е извършена значителна подготовка.

Формирана е работна група от юристи, експерти на Програмата за правна реформа и сближаване на законодателството в състав:

д-р Ангел Калайджиев – доцент в СУ „Св. Климент Охридски“.

Александър Кацарски – преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“

Борислав Белазелков – съдия, Върховен касационен съд

д-р Весела Станчева – адвокат

Стефан Кючуков – адвокат

д-р Силви Чернев – адвокат

д-р Мария Йорданова – координатор на Програмата

Събрани са материали по законодателното регламентиране на електронния подпис в други страни, както и международни актове и проекти за международни актове в тази сфера. Те са на разположение в Центъра за изследване на демокрацията.

През януари и началото на февруари се проведеха срещи с представители на редица институции, заинтересовани от законодателното регулиране на електронния подпис, както следва:

– с г-н Апостол Апостолов – изпълнителен директор на Българската фондова борса АД и на Централен депозитар АД;

– с г-н Стоян Александров – председател на Асоциацията на търговските банки;

– обсъждане в Българската фондова борса с участие на г-н Апостолов, г-н Г. Драичев – директор на дирекция „Търговия“ в БФБ, г-н Л. Цеков – изпълнителен ди-

ректор на Банксервиз АД и Мария Йорданова. Предстоят срещи и с представители на БНБ, Министерството на финансите, Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция, Комисията по ценните книжа и фондовите борси, Междуведомствената комисия по електронна търговия, МТТ, БТПП, Комисията по банкова техника и практика на АТБ, БОРИКА, Комитета по пощи и далекосъобщения, Държавната комисия по стоковите борси и тържища, както и с чуждестранни институции.

На досегашните срещи на членовете на работната група се обсъдиха насоките на концепцията за законопроекта, разпределяне на задачите и определянето на сроковете за изпълнението им.

Сред най-дискутираните въпроси е обхватът на бъдещата законодателна уредба.

Редица представители на финансови институции изказват мнения, че на първо време е необходима нормативна уредба на електронния подпис само във финансовата сфера за следните четири случая – безкасови плащания между банки, home banking, неприсъствена търговия на ценни книжа и системи за приключване на сделки на БФБ, Централен депозитар, БНБ, Софийска стокова борса и търговските банки.

Други експерти, сред които и членове на работната група, застъпват становище в полза на един общ законопроект за електронната търговия без ограничения в обхвата, в който ключово значение да имат режимът на електронния подпис, обменът на информация и нейното запазване. Според редица мнения законът следва да има общ характер и да не се отнася до отделни групи правоотношения – например превоз, плащания и др. Специални правила може да бъдат включени в специалните закони и в подзаконовни актове. Същевременно законопроектът следва да бъде отворен за по-широк кръг отношения.

Работните материали са разпределени между участниците, които ги проучват и резюмират.

Предстои до края на март да се изработи първоначалното виждане на групата, да се формира екип от ad hoc консултанти към работната група и експертен съвет от водещи специалисти и представители на всички заинтересовани институции, които да предоставя становища и бележки на различните етапи от работата по законопроекта.

За повече информация: Мария Йорданова – тел.: 971 3000, ел. поща: my@online.bg

ЗАКОНОПРОЕКТИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИИТЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ И ТЯХНОТО ПРОЦЕДУРНО STATUS QUO В БЪЛГАРСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

В края на 1998 и началото на 1999 г. в Комисията по правни въпроси и законодателството против корупцията и Комисията по правата на човека са внесени три законопроекта относно гражданско-правната уредба за организациите с нестопанска цел, които предлагат нова устройствена уредба за тези организации. С предложенията се цели да се отмени

досегашната уредба, предоставена от Закона за лицата и семейството, приет през 1949 г. По същество тя съдържа норми, близки по своето съдържание и дух на тези от Закона за юридическите лица от 1933 г. Настоящата нормативна уредба за организациите с нестопанска цел вече не отговаря на действащите в страната организации и на нуждите за изграждането на гражданското общество. Ключов момент в предложените законопроекти е уредбата на принципите и механизмите на държавния контрол върху учредяването и дейността на организациите. Понастоящем Комисията по правните въпроси и законодателството против корупцията е приела на първо четене и трите законопроекта, като се предвижда в близките месеци на тяхната основа да бъде изработен обобщен проектозакон, който да бъде обсъден в пленарна зала. Дейността в тази насока кореспондира на внесената от правителството на Република България програма за сближаване с европейското законодателство. В нейните краткосрочни приоритети е посочена изрично и законодателната реформа за организациите с нестопанска цел както в гражданско-правната, така и в данъчно-правната сфера и по-специално законодателното отграничаване на режима за свързаната и несвързаната стопанска дейност на организациите. В този контекст внесените в Народното събрание законопроекти за тези организации може да бъдат разглеждани като начални стъпки към цялостна законодателна реформа за третия сектор в страната. Публичните обсъждания в тази насока продължават.

ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ЗАКОНОДАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС - ОПИТЪТ НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И ИСПАНИЯ

На 19 януари 1999 г. в Центъра за изследване на демокрацията се проведе първият от поредицата семинари в рамките на проекта Гражданското участие в законодателния процес, организиран съвместно с Европейската програма и *Коалиция 2000*.

Гости на семинара бяха Енрико Муньос – сенатор от Кордоба в Сената на Генералните кортеси на Испания; Роберт Дън – бивш член на Камарата на представителите от Дартфорд и бивш министър на образованието на Великобритания. От българска страна участие взеха депутати, представители на съдебната власт, служители от Парламента и изпълнителната власт, представители на неправителствени организации и експерти, сред които: Иван Сунгарски – председател на Комисията по правата на човека, вероизповеданията и по жалбите и петициите на гражданите; Мария Брайнова – член на Комисията по здравеопазването,

младежта и спорта; Валентин Георгиев – главен секретар на Народното събрание, Поля Станчева – директор на пресцентъра на Народното събрание; доц. Нели Огнянова – директор на Българския институт за правно развитие.

Основната цел на семинара беше да се обменят опит с членове на парламента от Великобритания и Испания по представителството и участието на неправителствения сектор в законодателния процес, както и да се дискутират състоянието на проблема и перспективите за развитието му в България.

Опитът на английския парламент от работата му с неправителствения сектор и с отделните граждани при подготовката на ново законодателство бе представен от Робърт Дън, който обърна внимание на следните практики:

- Заседанията на законодателните комисии в английския парламент са открити за публиката и пълните стенограми от тях се предоставят на заинтересуваните граждани и организации.

- Законодателните комисии имат правото да привличат експерти и да призовават свидетели по въпроси с голяма обществена значимост и конфликтен потенциал.

- Преди да внесе в парламента даден законопроект, правителството провежда консултации и допитване до онези обществени групи, които биха били пряко засегнати от новото законодателство.

- Лобирането в английския парламент е регламентирано със закон, което до голяма степен ограничава възможностите за корупция.

Енрико Муньос представи опита на испанския парламент и възможностите за гражданско участие в законодателния процес:

- В Испания съществува т.нар. информационна фаза при подготовката на ново законодателство, по време на която парламентът проучва обществените нагласи към предвижданите законодателни промени.

- Със специален закон е предвидена възможността за народна законодателна инициатива.

- Изградена е специална институция, наречена „народен защитник“. Народният защитник разполага с екип от експерти, юристи и социолози, който разглежда оплакванията на гражданите и осъществява връзката с администрацията. Негово задължение е да проучи внимателно предявените искания и да се обърне за решение към съответното министерство. То задължително дава отговор. Всяка година се подготвя доклад с постъпилите оплаквания, който се внася в Конгреса и Сената. Народният защитник представя исканията на гражданите по време на пленарните заседания на парламента, които депутатите подлагат на обсъждане. Правителството също следи предложе-

нията, направени от народния защитник, и търси решение на поставените проблеми.

Гражданската активност в законодателния процес в България бе анализирана от г-н Иван Сунгарски, г-жа Мария Брайнава, г-н Валентин Георгиев, г-жа Поля Станчева. Представена бе и гледната точка на нестопанските организации. В хода на дискусиата бяха изразени следните становища:

- Работата на постоянните комитети към българския парламент се подпомага от външни експерти, а по проектозаковете се изискват мнения и становища от неправителствени организации. Не съществува обаче информационна фаза, по време на която парламентът да проучва необходимостта от законодателно регулиране на определени обществени отношения. В повечето случаи неправителствените организации са канени за мнения и становища едва след като правителството вече има готов законопроект.

- В България структурите на гражданското общество са все още твърде политизирани, а това рефлектира върху участието на гражданите в законодателния процес.

- В повечето случаи контактите между гражданите и депутатите са епизодични, докато всъщност взаимодействието би трябвало да бъде непрекъснато.

- Участието на неправителствените организации в законодателната дейност не трябва да се свежда само до изработването на проектозаконове, а да намери място и при обсъждането на законите в парламентарните комитети, включително и в периода между двете четения в парламента. Неправителствените организации биха могли да следят и за правилното прилагане на новите закони.

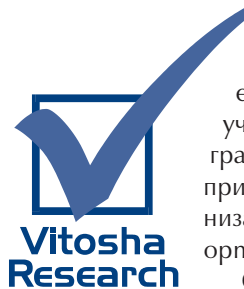
- Не съществува регламент за избора на неправителствените организации, с които парламентът да се консултира по даден законопроект. В много случаи това води до обвинения в политическа пристрастност.

- До парламента трябва да достигат представители на добре структурирани интереси, тъй като не е възможно да се изслушва мнението на отделния гражданин.

По-нататъшната работа по проекта ще продължи с организирани прояви на гражданско участие в законотворческия процес в неговата предпарламентарна и парламентарна фаза. Предвиждат се публични обсъждания по законопроектите за нестопанските организации, по Наказателната конвенция срещу корупцията, Семейния кодекс, законопроект за младежката престъпност. След необходимите уточнения те ще бъдат предварително огласени.

За повече информация: Валя Рангелова, ел. поща: valia@online.bg

ОТРАЖЕНИЕ НА ПРИВАТИЗАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ ВЪРХУ ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ НА ЖЕНИТЕ

Vitoshka Research при Центъра за изследване на демокрацията проведе комплексно емпирично социологическо проучване на тема „Разширяване на гражданското участие в процеса на приватизация“, по поръчка на организацията „Women, Law and Development“, USA.

Основните цели на количествените и качествените изследвания бяха:

- Да се проучи влиянието между различните икономически и социални процеси, протичащи в страната – приватизация, отраслово реструктуриране на икономиката, безработица, жизнен стандарт на населението, промяна на социалната структура и др.
- Да се проследи взаимовръзката между приватизацията в България и използването на женския труд.
- Да се анализират нагласите и предпочитанията на българските мениджъри при формирането и осъществяването на политиката за подбор, оценка, развитие и освобождаване на персонала в изследваните предприятия и организации.
- Да се изследват проявите на дискриминация и нарушаване на правата на работещите (и специално на жените) в търсенето на работа, на самото работно място, както и при съкращения и освобождаване на заетите.
- Да се проучат случаи на сексуален тормоз на работното място и общественото отношение към такива прояви;
- Да се установят възможностите на българските жени да получат обществена защита (съдебна, синдикална или административна) в случаи на дискриминация, нарушаване на техните права и сексуален тормоз.
- Да се анализират тенденциите в социалната политика в България и последиците за социалното положение, обществената и професионалната роля на българските жени.

В анализа на резултатите и изводите акцентът е поставен върху мястото, ролята, проблемите на жените при участието им в приватизацията, както и върху специфичните аспекти на тяхната трудова и социална реализация. Пълните резултати от изследването „Разширяване на гражданското участие в процеса на приватизация“ може да се открият на уеб-страницата на Витоша Рисърч на адрес: www.online.bg/vr/

КАСОВА ПРИВАТИЗАЦИЯ

НАД 130 МЛРД. ЛВ. ПРИХОДИ ОТ ПРИВАТИЗАЦИЯ ОТЧЕТЕ МРРБ в. „Български бизнес“ 07-13.01.1999

Приходите от приватизация, реализирани през 1998 г. от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, надхвърлят 130 млрд. лв. при заложили 77 млрд. лв. Само до края на ноември м.г. са продадени 44 цели предприятия, 6 обособени части и 6 миноритарни дяла. Програмата за приватизация на ведомството предвижда през 1999 г. да бъдат сключени 155 сделки, от които 123 за мажоритарни пакети от акции и дялове.

НАД 70 НА СТО ОТ ПРОМИШЛЕНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ СА ПРИВАТИЗИРАНИ Иоанна Стефанова в. „Демокрация“ 19.01.1999

Вицепремиерът и министър на промишлеността Александър Божков е съобщил, че над 70% от активите, подлежащи на приватизация в промишлеността, вече са продадени. Общо 482 приватизационни сделки е сключило промишленото ведомство през миналата година в сравнение със 198 през 1997 г. Договорените плащания през 1998 г. превишават 223 млрд. лв., а ангажиментите за допълнителни инвестиции са за над 133 млрд. лв. В системата на Министерството на промишлеността остава да бъдат приватизирани 137 дружества с мажоритарно участие на държавата, от които 60 са в напреднала процедура за продажба.

ДИРЕКТОРИ ЗАВЗЕХА ПОЛОВИНАТА ИНДУСТРИЯ Паулина Михайлова в. „Стандарт“ 02.02.1999

„Докато чужденците се ритат по кокалчетата за големите ни фирми, бивши и сегашни директори тихомълком сложиха ръка на половината ни индустрия“, констатира авторът на статията. В подкрепа на това твърдение се привеждат данните на АП, които показват, че 44% от договорените плащания за 1998 г. са разсрочени. До момента няма точен разчет за това каква част от държавните активи са преминали в ръцете на РМД, но според автора на публикацията съотношението на разсрочените и неразсрочените плащания ясно показва, че почти половината от продадените предприятия у нас са харизани на т.нар. РМД, в които контролният пакет акции се държи от мениджърските екипи. Освен че предоставените им преференции отблъскват стратегическите инвеститори, вече се наблюдават и конкретни поражения от този тип приватизация (по оценки на експерти близо 80% от РМД-та са пред фалит).

31% ОТ ДЪРЖАВНАТА СОБСТВЕНОСТ ВЕЧЕ Е ПРИВАТИЗИРАНА Петя Минкова в. „Монитор“ 04.02.1999

Шефът на АП Захари Желязков е съобщил, че през 1998 г. са били приватизирани 4,83% от всички държавни активи, с което общият процент на раздържавените вече активи става 31. Очакванията са в края на настоящата година този показател да достигне 50%. През миналата година АП е продала 2,06% от държавните активи, а всички останали ведомства – 2,77%.

ПРИВАТИЗАЦИЯТА ЧРЕЗ ПОСРЕДНИЦИ ПРОВАЛЕНА в. „Дума“ 04.02.1999

Според председателя на Надзорния съвет на АП Асен Дюлгеров приватизационните посредници не са оправдали очакванията, тъй като досега с тяхна помощ са сключени само три сделки. На посредниците е поверено раздържавява-

нето на около 20% от активите на държавата, като в тях се включват най-големите и трудни 70-80 сделки. Сроковете за продажбата на тези фирми изтичат през настоящата година и ръководството на АП няма намерение да ги удължава. Освен това от агенцията са категорично против предоставянето на посредниците на допълнителни функции, като ликвидация или обявяване в несъстоятелност.

УШИХМЕ ЧУВАЛИТЕ ЗА ПАРТЕ ОТ БТК в. „Банкеръ“ 15-21.03.1999

При гарантирана пълна прозрачност към 22-23 март се очаква да бъдат отворени подадените оферти за покупката на 51% от БТК. Предварителните прогнози сочат, че в надпреварата ще се включат поне двама претенденти. Същевременно специалистите са на мнение, че продажната цена за предложения дял не трябва да падне под 350-400 млн. долара. Очакванията са купувачът на БТК да е ясен до един месец след подаването на офертите. При това положение подписването на сделката може да стане факт в края на април.

БОНОВОТО РАЗДЪРЖАВЯВАНЕ ЗАПОЧНА, НО НИКОЙ НЕ РАЗБРА ЗА ТОВА Миглена Манчева в. „Капитал“ 30.01.-05.02.1999

Липсата на интерес към започналия първи централизиран търг според автора на коментара се дължи най-вече на факта, че са предложени само миноритарни пакети, за които приватизиращите органи не са успели да намерят касови купувачи. Като цяло очакванията са, че заявките ще подадат предимно инвестиционни посредници. Самостоятелните участници вероятно ще бъдат малко на брой заради липсата на информация и слабата атрактивност на предложените предприятия. Наред с това слабото участие в първия търг се предопределя и от това, че голямата част от хората, регистрирали инвестиционните си бонове, са пенсионери, които ще изчакат създаването на доброволните пенсионни фондове.

ПУСКАТ НА ВТОРИЯ ТЪРГ 48 ПРЕДПРИЯТИЯ Тони Марков в. „Пари“ 13.02.1999

На втория централизиран публичен търг, който ще се проведе от 8 до 19 март, се предлагат акции от 48 предприятия. Това отново са остатъчни пакети от 0,42% до 38% от капитала на дружествата. Само от фирма „Българска захар“ – Долна Митрополия, се предлага мажоритарен пакет (51% от капитала), което ЦМП все пак отчита като сериозен напредък. С изключение на три дружества всички останали са били предлагани за раздържавяване на първата вълна от масовата приватизация. Общата номинална стойност на книгата, предложени на втория търг, е 969 млн. лв., докато на първия търг тази цифра бе 197 млн. лв. Според окончателните данни на ЦМП на първия търг са били направени заявки в размер на 7,569 млрд. лв. Индивидуално са играли 13 804 физически лица и 38 юридически. Чрез инвестиционен посредник участие в търга са взели 16 437 физически лица, или 54% от всички подали заявки. От регистрираните в ЦМП 44 инвестиционни посредници в първия търг заявки от името на свои клиенти са подали 16.

НОРМАТИВНА УРЕДБА НА ПРИВАТИЗАЦИЯТА МС РЕШАВА КОИ ПРЕДПРИЯТИЯ ЩЕ СЕ ПРОДАВАТ САМО КЕШ Пламен Петков в. „Демокрация“ 22.01.1999

МС ще определя списъка на държавните предприятия, при приватизацията на които ще се плаща само в брой. Това предвижда една от приетите на второ четене в парламента промени в ЗППДОП. Правителството ще решава и при кои предприятия не могат да се ползват преференции. АП ще продава фирми, чиито материални активи надхвърлят 1 млрд. лв., а под този праг предприятията ще се приватизират от отрасловите министерства.

**ПРОБЛЕМИ НА
ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ИНВЕСТИЦИИ**

**БЛИЗО 507 МЛН. USD СА ПРЕКИТЕ ЧУЖДИ
ИНВЕСТИЦИИ ПРЕЗ 1998 Г**

**Албена Стоева
в. „Пари“ 28.01.1999**

Председателят на АЧИ Илиян Василев е съобщил, че през 1998 г. в страната ни са постъпили общо 506,8 млн. долара преки чуждестранни инвестиции. От тази сума 266,9 млн. долара са инвестициите на зелено – това е и единствената прогнозна стойност, посочена от агенцията, която се е потвърдила на практика. Очакванията за вложения по линия на капиталовия пазар са били за около 200 млн. долара, но в действителност са едва 64 млн. долара. За 1999 г. прогнозите на АЧИ сочат, че в България могат да влязат между 1 млрд. и 2 млрд. долара преки чуждестранни инвестиции.

**КИПЪР СТАВА ИНВЕСТИТОР №1 У НАС,
ИЗМЕСТВА ГЕРМАНИЯ**

**Самуил Огнянов
в. „24 часа“ 03.03.1999**

Според последните, но все още неокончателни данни на АЧИ, като инвеститор №1 у нас за 1998 г. се очертава Кипър. През миналата година фирми, регистрирани на острова, са вложили в България общо 83,51 млн. долара. На второ място в класацията на чуждестранните инвеститори остава Германия с 59,7 млн. долара, а на трето – Великобритания с 58,3 млн. долара. Общата сума на привлечените чужди инвестиции през 1998 г. е 526 млн. долара, от които чрез приватизация в страната са влезли 155,7 млн. долара. С близо 100 млн. долара над очакваните са инвестициите „на зелено“ – 289 млн. долара. Реинвестираната печалба на чуждите фирми у нас обаче е едва 16,4 млн. долара. Общо за периода от 1992 г. насам чуждестранните вложения в България са 1,9 млрд. долара. От тях най-много са инвестициите от Германия – 328,57 млн. долара.

Гражданското общество в Интернет

Съвместен проект на Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, Програмата за развитие на ООН в България и Фондация „Отворено общество“- София насърчава демократичната реформа и устойчивото човешко развитие, като използва възможностите на Интернет мрежата.

В рамките на тази инициатива е създадена база данни с информация за 404 български неправителствени организации, която позволява търсене по ключова дума, предмет на дейност, седалище, целеви групи и източници на финансиране. Ако желаете да използвате тази възможност за популяризиране на Вашата дейност, моля попълнете електронния формуляр на следния адрес в Интернет www.db.online.bg/bg/ngos.main

Като допълнителна възможност участниците в проекта предлагат безплатно създаване и поддръжка на Интернет страници за неправителствени организации от страната. За повече информация и контакти: г-н Николай Бадински, технически директор на Фондация ПИК, тел. (02) 973-3000, факс (02) 973-3588, ел.поща: arc@online.bg

ARC FUND

Запознайте се с *Bulgaria Online* – един от водещите Интернет доставчици в страната, който ви осигурява цялостни системни решения, готов е да посрещне комуникационните ви нужди и се развива заедно с вас.

Business Central Europe, Sep. 1998: „*Bulgaria Online* is your typical welcome page, but it has two special features of value to those who need to keep up on Bulgaria: Bulgarian index is a searchable digest of multilingual media sources on the country; and Who's Who in Politics provides potted biographies of anyone you might ever have to negotiate with.“

Ул. „Лазар Станев“, 1, София 1113, тел. 973 3000, факс 973 3588, www.online.bg, e-mail: info@online.bg

МОНИТОР

©Център за изследване на демокрацията МОНИТОР

Отг. редактор Мария Прохаска, координатор на Икономическата програма,
редактор Йордан Марков

Адрес: ул. „Лазар Станев“ 1, София 1113

Тел.: (359 2) 971-3000; факс: (359 2) 971-2233; E-mail: csd@online.bg; <http://www.csd.bg>

„Център за изследване на демокрацията МОНИТОР“ е продължение на издавания от 1992 г. „Монитор - приватизация & чуждестранни инвестиции“